

Isãã wãrimè Tináaṅsààti Di mpátíri tɔ̀ t̀̀ nàaṅt̀̀

Yesu tancóumbè tepíítè nè bedébé kòò m̀̀ù̀ bè tu wè Isãã Sebedee kó dɛbirɛ. Weè Isãã weè wãri Tináaṅsààti kó dipátíri kòo nàaṅt̀̀ yuu tú: Benìtibèe banté ke d̀̀o nYesu weè tu Kirisi Kuyie mBire. Kè bèè dè yie mbèe pété mufòmmu mù̀̀ù̀ bo sãã. Isãã weè m̀̀aà nàké ke ìkú Yesu kó yetannò ò do nàá nyè ke tú: M̀̀í tu timómm̀̀nti ke tú kuce nè mufòmmu. Isãã nàkèmu o pátíri mièke tidiɛti Yesu d̀̀ò t̀̀, dɛè benkú Yesu tùmè Kuyie mBire. De kó dipátíri dii nàké ke bàte meborime mamè tináaṅsààti kó yepáte tɛyè í nàkémè. Kèndònnè mupotúòm̀̀ù̀ mù̀̀ù̀ do ànné Kanaa, Nikodemmu kàtemè kèyà Yesu, Sammarii kóo nitipòkù nè Yesu be kó tináaṅt̀̀, bè peité wèè nìtì kòò tu kuyũ̀̀nkù o kó tináaṅt̀̀.

Di mpátíri nàaṅt̀̀ duó ke d̀̀ommè

1. Bè tu wè tináaṅt̀̀ ò t̀̀ótémè tinitik̀̀nti 1:1-14
2. Isãã-Batiisi nàkémè Kuyie mBire kpéi 1:15-34
3. Kuyie mBire benkemè de wërimú 1:35-12:50
4. Kuyie mBire benkemè dè dómè benìtibè nè de t̀̀mmú mièke 13-17
5. Kuyie mBire duóm̀̀mè demàà kè bè dè kùo 18-19
6. Kuyie mBire yàntémè kébenke demàà 20-21.

Bè tu wè Tináaṅt̀̀ weè tu kuwenniku

¹ Kuyie nyóó d̀̀ò kutenkù bè tu wè Tináaṅt̀̀ kòò bomu, ke bonè Kuyie nke tú Kuyie.

² Bè tu wè Tináaṅt̀̀ ò do bonèmu Kuyie nkù yóó d̀̀ò dii m̀̀nni kutenkù.

3 Kuyie nwe ndòònè dèè kó dimàà bo demou, dèmarè í dòò kòò kpa.

4 Mufòmmu do bo weè miεε, kè de kó mufòmmu tú kuwenniku ke mí benìtibè.

5 Kuwenniku mímu dibiìnnì miεε bá dibiìnnì í na ke kù dàtínné.

6 Kuyie ntōnnímu onìtì mǎu kòo yètìrì tu Isāā,

7 kòò kàtení, ke nàké benìtibè kuwenniku kpéí kè dè bo yie nkè bèε keε kéntá kuwenniku.

8 Isāā do í tú o mómumu nkuwenniku, ò do kàtení ke bo nàké kuwenniku kpéí nke.

9 De kó kuwenniku kuù máà do tú kuwenniku mómumanku, kùù kàtení kutenkù ke mí benìtibè bemou.

10 Bè tu wè Tináaanti ò do bomu kutenkù, Kuyie nwe ndòònè kutenkù, kutenkù me nyí ò banté.

11 Ò kàtenímu o nìtibè borè, bá bè í ò cǎuté.

12 Bèε me nhò cǎuté koò tá, ò bè duómumu muwèrimú kè bè naá nKuyie nkó ibí.

13 Kuyie nyí bè peité onìtì peímè kù bè duó mmufòmmu pàmmù mmu.

14 Bè tu wè Tináaanti weè naá nhonìtì ke kàtení ti borè ke tǎní mesàà nnè timómumanti, kè ti yà o kpetì o cice Kuyie nhò duó ntì wenwe wèè bo omáà.

15 Isāā do náá nweè kpéí nke tú: Ntenè, n di náá nke tú wèè n tǔnní, ò n kpehìnèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

16 Weè ti duó ndemou, ke ti duó mmesàà mmebotí mebotí.

17 Mǎyiisi weè ti nàké Kuyie nkó ikuó kè Yesu ti tǎní Kuyie nkó mesàà nnè timómumanti.

18 Òmǎu í yà Kuyie, ku Birε dèè bo demáà, ke kù bonè dèè te kè ti kù yǐtè.

Isāā-Batiisi kó mutāmmú
(Wénté Matie 3:1-12 nè Mariki 1:1-8 nè Duku 3:1-18)

¹⁹ Ntènè Sedisademma eì kó bekótíbè do tōnní ikuó niùbè nè Defiibe Isāā borè, kè bèe beke Isāā ò tú wè, kòo bè tēnné tì.

²⁰ Ò do í bè sònne, ò do bè nàkèmu mpáíi ke dò: Mí í tú Kirisi.

²¹ Kè bè dò: A tú we náke? A tú Edii òwèa? Kòò dò: N yí tú Edii. Kè bè dò: A tú Kuyie mpāānāàntì náàntò òwèa? Kòò dò: Ɔò.

²² Dè mōnnì kè bè dò: A né tú we? Ti náké kè ti kò nkénáké bèè ti tōnní.

²³ Kè Isāā bè nàké ke dò: Kuyie mpāānāàntì náàntò Esaii do náá mmú kpéi nke tú: Onìtì mōu kó metammè péú dikpàà mièke ke tú: Tūntenè ti Yiè nkó kuce.

²⁴ Bè do tōnní bè Isāā borè bè do tú Fadisīebe mbe.

²⁵ Kè bèe wēte kòò beke ke dò: Kàa í tú Kirisi, a me nyí tú Edii, a me nyí tú Kuyie mpāānāàntì náàntò, dè né dōmme kàa āā bàtēmmù?

²⁶ Kè Isāā bè tēnné ke dò: Mí ndi āā bàtēmmù nè menie mme, òmōu né bomu di cuokè di mu nyí yé wè.

²⁷ Ò n tūnnímu m me nyí tūòke m bo ūtémè o neùtì kó mutáá.

²⁸ Demōu memme dè do dōori Betannii nwe Suditēē kó kukó nyáà Isāā do āā dè bàtēmmù.

Isāā-Batiisi nàkémè Yesu kpéi

²⁹ Kè dèe wenté kè Isāā yà Yesu kòò kèríní kòò béi nke dò: Ntènè Kuyie mpebii dii dèi benitibè kó meyei.

³⁰ N di náá nweè kpéi nke ke tú wèè n tūnní, ò n deunèmu, ò do yó mbo kè m mu nyí bo.

31 M mómumu n do í ò yé. N né kàtení ke ãã benitibè bàtémùmù nè menie mme kè dè bo yie nkè Isidayeeribee ò banté.

32 Kè Isāā bēi nho kpéi nke dò: N yà Muyaánsààmù cùténí mèmme kēĩnkè ke dònne dikpetinónkperi ke còmmú o ĩnkè.

33 Nh ãĩ í nhò yé Kuyie nkùù n tōnní kè nh ãã bàtémùmù nè menie, kuù n nàké ke tú kè n yà kè Muyaánsààmù cùténí wèè ĩnkè, weè yóó nhãã bàtémùmù nè Muyaánsààmù.

34 N de nyà ke náá nke tú ò tu Kuyie mBire.

Yesu yumè o tancòumbè kètibè

35 Kè dèe wenté, kè Isāā wētení ò wee borè nè o tancòumbè bèdébè.

36 Kè Yesu mpēnké kòò ò yà ke dò: Ntenè Kuyie mpebi.

37 Kòò tancòumbè bedéee keè ò bēi ntì, kētūnne Yesu.

38 Kè Yesu wēēte káyà bè ò tūmmè ké bè beke ke dò: Di wanti ba? Kè bè dò: Okótì, yé a ã dè?

39 Kòò dò: Kàtenní kè di bo yà nh ã dè.

Kè bèe kate káyà ò ã dè, ké nhò bonè de kó diyè. Dè do s̄ ntewebiètè puotì mēnaà ndi kuyuoku.

40 Simō Pieri nantè Āntidee, weè do tú bèè do kèè Isāā béim̄mè kētūnne Yesu be kòò m̄ò.

41 Kè Āntidee m̄ánè o kóo kótì Simō kóò nàké ke dò: Tì yamu Kirisi, Kuyie ntããté wè,

42 kóò niitè Yesu borè kè Yesu nhò wùò nkébéi nke dò: A tú Simō nwe Sonaasi kó debire, di mm̄nnì bè bo nda yu ke tú Sefaasi, dèè tu: Ditári.

Yesu yumè Fidipu nè Natannayeri

⁴³ Kè dèe wenté kè Yesu nkəri Kadidee kéconè Fidipu kòò nàké ke dò: N tūnne.

⁴⁴ Fidipu do tú Betisaidaa eì kou nwe, bè peité dè ãntidee nè Pieri.

⁴⁵ Kè Fidipuu máánè Natannayeyeri kòò nàké ke dò: Ti yàmu Mòyiisi nè Kuyie mpããnaantì náam̀bè bè nàké wèè kpéí, Yesu Nansareti kou Sosefu kó debire.

⁴⁶ Kè Natannayeyerii ò beke ke dò: Dèmarè sàarè bo na kèyènní Nansareti miakaà? Kè Fidipuu ò tēñné ke dò: Kōtení kèyà.

⁴⁷ Kè Yesu yà Natannayeyeri kòò kèríní kòò béi nke dò: Isidayeyeri mómmuò ntú yie, ò í m̀ake siyààbìsí.

⁴⁸ Kè Natannayeyerii ò beke ke dò: A n yíété de? Kè Yesu dò: N do da yàmu a kari dìi m̀onnì diteyuu, kè Fidipu mu nyí da yu.

⁴⁹ Kè Natannayeyeri dò: Okótì, a tú Kuyie m̀Bire nde, Isidayeyeribe kóo kpààtì.

⁵⁰ Kè Yesu dò: N da nàké mèè kpéí nke tú n da yà, a kari dìi m̀onnì diteyuu, deè te kàa tá a bo yà dèmarè dièrè dèè pèēté diè.

⁵¹ Mómmuò nwe n di náámmè di bo yà tiwetì kpetémè kè Kuyie ntōrè dèkù ke cuutiní Onitibire ñnkè.

2

Yesu d̀̀d̀ t̀̀i dieti ketiti

¹ Kè dè mm̀ake yewe yètàãti kè mupotúòm̀ù bannii ãnné Kanaa, Kadidee kó kutempè nkè Yesu yō ndè bo.

² Kè bè m̀únkèe yú Yesu nè o tanc̀s̀umbè de kó mupotúòm̀ù banni.

³ Kè mēnaà ndeè kè Yesu yō ò nàké ke dō: Mēnaà ñdónté.

⁴ Kè Yesu ò nàké ke dō: N yō, fṣṣó bá n nàké n dō nké dṣṣò tì! M mṣṣnṣṣi mu nyí tṣṣòke.

⁵ Kòo yō nàké betṣṣmbè ke dō: Kòò di nàké tì, di tì dṣṣò timṣṣou.

⁶ Ke sṣ́ nsicee dè bo sṣṣikuò, bè maánè sṣṣi yetṣṣàrè, Sifube do ṣṣ́ uté sṣṣi meniē nkéṣṣhúnè bēmaá kébántè Kuyie. Bá tṣṣè, tṣṣè do bo mbo dítiribè tekṣṣòutè (100).

⁷ Kè Yesu nàké betṣṣmbè ke dō: Píennè sicèe sii mmēniē.

Kè bèè sṣṣi píe nféi féi.

⁸ Kòò dō: Yēnténè di mmṣṣnṣṣi kéduó nwèè ni dibanni kó mutṣṣmmú.

Kè bèè ò duṣṣ.

⁹ Kòò yááké meniē mmèè naá mmenāà, nhò í mbanté de kó mēnaà nyènní dè, kè betṣṣmbè bie me nyé ke yé bèè dómè de kó meniē.

¹⁰ Wèè ni dibanni kòo yú wèè tóú o pokù kòò nàké ke dō: Betṣṣbè ṣṣ́ keté kétotí mēnaà mmèè naati mēmmē kè benitibè muó nke deè bè né totí mèè í naati mēsaà nkè fṣṣ́ ndèntenè menatimè!

¹¹ De kó tidietì Yesu dṣṣò tì Kanaa, Kadidee kó kutempṣṣ mmiēke, tì tṣṣú tikititì, ò dṣṣò tì, ke benke ò kpeñnimè, kòo tancṣṣòumbè dṣṣake nhò tá.

¹² De kó difṣṣnkúò kè Yesu kṣṣe Kapennaummu nè o yō nè o neí nè o tancṣṣòumbè ke dō yeuwe sṣṣmṣṣpó.

*Yesu do bètimè bepótambè Kuyie ncṣṣètè miēke
(Wénté Matie 21:12-13 nè Mariki 11:15-17 nè
Duku 19:45-46)*

¹³ Sifube kó dibanni bè tu dì diyentébbanni kè dìi tṣṣónní kè Yesu kṣṣe Sedisadēmmu,

14 Kéyà benìtìbè kè bè fiiti inààkke nè ipe nè sinónkpeé Kuyie ncīètè kó kudànkù miεke nè bedíticeetibè kè bè kàri tábùribè také.

15 Kòo dɔ̀dɔ̀ kuhõũ didáũ, ké bè bèti bemou nè be nààkke nè be pe ke díe bedíticeetibè díítí kébuó mbe tábùribè,

16 kénáké bèè fiiti sinónkpeé ke dɔ̀: Túóténè di tɛ̀rè kéyè, di báá dɔ̀dɔ̀ n cice cīètè kupotaá nkpete.

17 Kòo tancòumbèe dentení tìi wàri ke tú: N Yìè nKuyie n dómu a cīètè kè dè n tuò mmuhãã nkõme.

18 Kè Sifube è beke ke dɔ̀: Dɔ̀dɔ̀ tidietì matì kè tí banté ke dò nha mɔ̀ke kuce ke bo na kédɔ̀dɔ̀ a mè ndòdò dè.

19 Kè Yesu bè tɛ̀nné ke dɔ̀: Pɔ̀ntenè Kuyie ncīètè kè n wɛ̀te ké tè maá yewe yètããti miεke.

20 Kè Sifube dɔ̀: Tínti maá Kuyie ncīètè tè yebie nsipìsìnàà nè yèkuò kè f́ nné bo tè mmaá yewe yètããti miεkaà?

21 Yesu do náá Kuyie ncīètè kpéi nke yè nho mómumu nwe.

22 Yesu yãnté dii mɔ̀nni kòo tancòumbèe dentení ò sòdò tì béimmè, kéyie nKuyie nnáantì tìi wàri, nè Yesu nàké tì.

Yesu yémè tìi bo onìtì yèmmè miεke

23 Yesu bo dii mɔ̀nni Sedisadεmmu diyentébanni kè benìtìbè péuu yà ò dɔ̀dɔ̀ri tìi dietì ké nhò tá.

24 Yesu me nyí mbè tá ke yé ò yémè be yèmmè bemou.

25 Dè do í dò mbèe ò nàké onìtì dòmmè, ò do yému nè omáà tìi bo onìtì yèmmè miεke.

3

Yesu nàké ti Nikodemmu

¹ Onìti mǎu weè do bo Fadisiĩ̀be kó fɛnafɛ miɛke, kòo yetirì tu Nikodemmu, kòò tu Sifube kòò kótì.

² Kòo kate keyènkè makè Yesu borè kébèi nke d̀: Okótì, ti yému ke d̀ò nKuyie nkuù da t̄nní kàa bo ti nàké ku náaṅtì, ke yé òmǎu báá namè kédòò a mè ndòòri t̄i dietì kè Kuyie nyí ò bonè.

³ Kè Yesu ò nàké ke d̀: N yóó da nàké timóm̄m̄nti nti, kè bè í peité onìti mep̄ammè ò báá na káyà Kuyie nkpààtiyuu.

⁴ Kè Nikodemmu d̀: Bè bo yĩme kèw̄ɛte kèpeité onitikótì? Ò bo na kèw̄ɛte kéta o ȳ p̄uti kè bèe ò peitáà?

⁵ Kè Yesu ò t̄énné ke d̀: Timóm̄m̄nti nti n da nàkémè, kè bè í peité onìti nè menie nnè Muyaánsààmù ò báá na kéta Kuyie nkpààtiyuu miɛke.

⁶ Onìti peité wè tu onìti nwe kè Muyaánsààmù peité wè tu Muyaánsààmù kou.

⁷ Dè báá da di n da nàkémè ke tú: Di d̀ò mbè di peité mep̄ammè.

⁸ Kuyaakù ò nfuuti kù d̀ó kèè bíékè nkè, kàa yo kù nampúmè, a me nyí yé kù iténí dè yoo kù k̄ri kè. Muyaánsààmù peité wè o kperɛ me ndò.

⁹ Kè Nikodemmu d̀: Dè yóó yĩme kédòò?

¹⁰ Kè Yesu d̀: F́ nwèè tu Isidayɛribɛ miɛke ikuó wā̀bè kóo kótì a í t̄i yéà?

¹¹ N da náá mmóm̄muo nwe: Ti náá ti yé t̄i nti nè ti yà t̄i, di me nyí d̀ó ké t̄i yie.

12 Kè n di náá kutenkù kpɛti kè di í tá, di bo yīme kénťá n di náá ndiì mǎnni kēĩnkè kpɛti?

13 Òmǎù í dèke kēĩnkè kè dè í tú Onìtìbire, dèè cùténí kēĩnkè.

14 Mǎyiisi do cònné mèè botí femátìwààfè dikpáà mièke, mèè botí nku bè yóó baakémè Onìtìbire kudǎú kécónné.

15 Dè mǎnni bèè ò tá kè bè mmǎke mufòmму mùù bo sǎǎ.

16 Kè yé Kuyie mmènke dǎkemè kutenkù, kè duǎnni ku Bire dèè bo demáà, kè bèè dè tá bè báá kú, bè mmǎke mufòmму mùù bo sǎǎ.

17 Kuyie nyí duǎnni ku Bire kè dè bo bekénè kutenkù, kù dè duǎnni kè dè bo kù dɛtému.

18 Wèè tá Kuyie mBire kù báá ò bekénè, wèè mɛ nyí dè tá kù ò bekénè ke dèèmu, kè yé ò yetemè Kuyie mBire dèè bo demáà.

19 Nte Kuyie mbeénti tú ti: Kuwenniku kǎtenímu kutenkù kè benìtìbè dǎke dibìnni kè dè pēēté kuwenniku, kè yé be dǎðrìmè tumè mɛyɛimɛ.

20 Wèè dǎðri mɛyɛi nhò í dó kuwenniku, ò ɔ mbo dibìnni mièke nke, ò dǎðri mèè yei nyàà bo feité mèè kpéí.

21 Wèè mɛ ndǎðri dèè wenni ò ɔ mbo kuwenniku mièke nke kè benìtìbè bo yà ò dǎðrìmè Kuyie ndò dè.

Yesu nè Isāā-Batiisi

22 Yesu nè o tancóumbè kè bèè kǎte Sudee kó kutempɛ nke dǎ yewe sǎmpó kòo ǎǎ benìtìbè bàtémму.

23 Dè mǎnni kè benìtìbè péu nkǎríní Isāā borè kòò bè ǎǎ bàtémму Enǎ, Sadimmu také, kè yé mɛniɛ ndè sǔmè.

24 (De mōnni kè bè mu nyí kpetínné Isāā.)

25 Sifu m̀̀u nè Isāā-Batiisi tanc̀̀umbè kè bè nneì Isāā āā wèè bàtémmù kpéí.

26 Kè bèe k̀̀te kénáké Isāā ke d̀̀: Okóti, nè wè di sòò bo Suditēē kó nyàà, a sòò náá nwèè kpéí, wèè āā bàtémmù kè benitìbè bem̀̀u k̀̀rì o borè.

27 Kè Isāā bè tḗnné ke d̀̀: Onitì m̀̀ke dè Kuyie nkuù dè nhò duó.

28 N sòò di ǹ̀kemu weti weti ke d̀̀: M̀̀í í tú Kiriisi, Kuyie ntā́tè wè, n niiténí ke bo náké o kpéí nke.

29 Onitì ò ntóú o pokù k̀̀o népo c̀̀rímú ke yo o tammè kè dè ò naati m̀̀è botí, n kperere me ndo.

30 Ò d̀̀ nkéndéúkúmu kè n kékú.

Kéínkè kou nè ketenkè kou de kó tináaṅti

31 Wèè bonní kéínkè wèè baké dem̀̀u, wèè bo ketenkè kòò tu ketenkè kou, ke náá nketenkè kó tináaṅti. Wèè bonní kéínkè wèè baké dem̀̀u.

32 Ke náá nhò kèè tì nè ò yà dè Kuyie mborè, òm̀̀u me nyí tì yie.

33 Wèè tì yie nhò bantému ke d̀̀ nKuyie ntú timómm̀̀nti k̀̀ku nku.

34 Kuyie ntōnní wè wèè náá nku kpeti ke yé Muyaánsàdm̀̀u ò piékémè ke í m̀̀ke kum̀̀nku.

35 Kuyie ndómu ku Birè, ke dè duó ndem̀̀u kè dè baké.

36 Wèè tá Kuyie mBirè ò m̀̀kemu mufòmmu mùù bo sáà, kè wèè í tá Kuyie mBirè ò báá mù pèté, Kuyie mmièke bo nhò c̀̀ú.

4

Yesu nè Sammarii kóo nitipòkù

1 Kè Fadisiēbeē keè Yesu m̀̀òtemè benitìbè kè bè sūnè Isāā k̀̀be kòò bè āā bàtémmù.

2 Weti weti, Yesu do í ãnné òmòu bàtèmmù, ò tancòumbè bɛ̀è do ã̀ ã̀ bàtèmmù.

3 Yesu kèè dìì m̀nnì bè náantemè o kpéí nkéíté Sudee kénkəri Kadidee,

4 kè dè ndò nwèe yè Sammarii.

5 Kòo tuòke Sammarii kó dihèi marì, bè tú di Sisaa, kè dì t̀kénè Sakɔbu do duó nkùù paku o birɛ Sosefu.

6 Kè Sakɔbu do keú t̀èè bintɛ dè bo. Kɛ s̀ ndiyiè còm̀m̀ yeyɔ kè Yesu ɔu kékaroo tebintɛ také.

7 Kè Sammarii kóo nitipòkù m̀u kɔtení ke bo dó menie, kè Yesu d̀: M pã menie nkè n yã.

8 (Dè do s̀ nho tancòumbè ta dihèi ndi ke bo donté mudì.)

9 Kè d̀e di dɛ kóo nitipòkù kòo d̀: Dè ỳme f̀ nSifu kàa m m̀ú menie mí nSammarii kou ke bo yã? (Sifubɛ í naatinè Sammarii kɔbɛ.)

10 Kè Yesu ò t̀nné ke d̀: Kàa do nyé Kuyie mpãã ndè, ke yé wèè da m̀ú menie ke bo yã, f̀ na nhò m̀ kòo da pã menie mmèè duò mmufòmmu.

11 Kòo nitipòkù ò t̀nné ke d̀: Okóti, a í m̀ke dihənnì kè tebintɛ c̀mp̀rì, a bo ỳme kénintɛ menie?

12 A yèmmè do nha dɛunèmu ti yà̀rì Sakɔbu wèè do ỳ ndɛ kó tebintɛ kó menie nnè o bí nè o wũɔ ke ku ke t̀ nti yóundà?

13 Kè Yesu ò t̀nné ke d̀: Wèè bo yã menie mmie sinéyɛ́i wèti ke bo ò p̀m̀mu.

14 Wèè mɛ mbo yã menie nh ò pã̀mè sinéyɛ́i ténke báà ò p̀, m̀ bo naá ntebintɛ kèmpũ̀̀ nho miɛke, kòo duò mmufòmmu mùù bo sã̀.

15 Kòo nitipòkùu b́ei nke d̀: Okótì m p̄a de kó menie k̀e sínéyẽĩ t́enke bá m p̄ĩ k̀e n w̄eteni die mmudúò.

16 K̀e Yesu d̀: K̀ote ke ýuní a d̀u.

17 Kòo nitipòkùu ò t́énné ke d̀: N ýi m̀ake n d̀u. K̀e Yesu d̀: A naatimu a me ntúmè a í m̀ake a d̀u.

18 A b́ei mómumu nwe, ke ýé a yenkemè benitidaabè bènùmmù, k̀a m̀e mbo wè ýie nyí tú a d̀u.

19 Kòo nitipòkùu b́ei nke d̀: Okótì, m bantému, a tú Kuyie mp̄ānāaanti náaantò nwe.

20 T́inti Sammarii k̀obe ti yembè ò mbáá nKuyie ndi ntāri ñnkè nke. K̀e d́indi Sifube k̀e di tú Sedisademu nwe ti d̀o nké nkù bàammè.

21 K̀e Yesu ò t́énné ke d̀: Onitipòkù f̄, a nyé ke tú de m̀nni kraanímu k̀e bè t́enke í yó mbáá nKuyie di ntāri ñnkè nè Sedisademu.

22 D́indi Sammarii k̀obe di í yé di báa mmù, t́inti Sifube ti yému ti báa mmù, ke ýé medeetímè bonnímè Sifube borè nde.

23 De m̀nni duunnímu ke t̀ùkení, bèè t̄u nKuyie nnè timómmanti k̀e bè bo nkù báa nnè timómmanti nè Muyaánsààmù, Kuyie ndó muù báammu botí.

24 Kuyie ntú muyaá mmu, bèè k̀u báa mbè do nké nkù báa nnè timómmanti nti, nè Muyaánsààmù.

25 Kòo nitipòkùu ò ǹaké ke d̀: N yému ke d̀o nKirisí Kuyie ntāáté wè k̀ariní, ò bo k̀atení d̀i m̀nni ò bo ti náké demu.

26 K̀e Yesu d̀: Mí nwèè da náánnè, mí ò tú.

27 De m̀nni kòo tancùumbè w̄eteni, ke ns̄ mbè nàá, k̀e d̀e bè di, bè me nyí ndáátí ke beke onitipòkù wanti mù yoo Yesu ò náánnè mùù kpéí.

28 Kòo nitipòkùu yóu o dúù deborè kéwēte dihei kénáké ke dò:

29 Kòtenní kényà wèè n nàké n dòò dèè kó dimàà, Kirisi bo nní nwe.

30 Kè benìtìbèè íténí kékòtení Yesu borè.

31 Ke nsó kòo tancòumbè ò bàá nke tú: Okótì, a báá dià?

32 Kòo bè nàké ke dò: N kó mudii di í mù yé.

33 Kòo tancòumbè mbékú betòbè ke tú: Òmòu weè sàà ò duó nkòò dià?

34 Kè Yesu bè nàké ke dò: N kó mudii tú m bo dòòmè wèè n tōnní ò dó dé, kédeè mutōmmú ò n duó mmù.

35 Díndi tú betāābè kpaá bènàà kè tidiiti bi, mi nné di náámmu ke tú: Wénténè depara tidiiti bimu ke baa mukōū.

36 Wèè kōū tidiiti ò mōkemu o kó tiyeti, ke tíkí tidiiti mufōmmu mùù bo sáà mu kpéí. Wèè buòti nè wèè kōū be wèi dimáà ndi.

37 Kè dè dò mmemme tii náànti tú yie mbuòti kòo tòù kōū, tì tú timómmanti nti.

38 N di tō nkè di kōū tii diiti dī í ti kùútí, betòbè beè tì kùútí ke di deì.

39 Kè Sammarii kòbe péuu yie nYesu, onitipòkù bè nàké mèè kpéí nke tú: Ò n nàkému n dòò dèè kó dimàà.

40 Kè bèè kòtení Yesu borè kóò bántè ke dò wè nkpaá, kòo yie nkénkpaá ke dò yewe yèdèè.

41 Kè kusūkùu keè ò bè nàá nti kényie nké nhò tá,

42 kénáké onitipòkù ke dò: De í tú a ti nàké tì, tii te kè ti yie koò tá. Ti mómmbembe ti kèèmu ò nàámmè ke banté ke dò nhò tu kutenkù kumòu kó Odeetiwè.

*Yesu miékunnemè onitidiwè biré
(Wénté Duku 7:1-10, 17:5)*

⁴³ Yewe yèdèè kó difōnkúò kè Yesu íté kénkōri Kadidee.

⁴⁴ Bá nè ò do me mbéimmè ke dò: Bè òó í ndé Kuyie mpāānāāntì náāntò mōu o èi miēke.

⁴⁵ Ò tūòkoo diì mōnnì Kadidee kè bèe ò cōuté mesàà, ke yé bè do kàtemè diyentébanni Sedisademmu kényà ò dòò dè.

⁴⁶ Kè Yesu íté kékōte Kanaa ò do cèète dè menie nkè mēe naá mmenaà, ke sō nhonitidiēwè mōu dè bo ke yènnì Kapennaummu, kòo birē mō.

⁴⁷ Kòo keè kè bè tú Yesu iténì Sudee ke tūòkení Kadidee, kòo kōte kòò bántè ke dò: M birē deè mō nke duúnnè mukūũ, ti kò nkàa dè miēkūnne.

⁴⁸ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kè n yí dòò tidietì nè meḍòòrìmè càmmè di òó í ntā!

⁴⁹ Kè weè nitidiēwè nhò báá nke tú: Okótì! Tí kò nkè m birē mu nyí kú.

⁵⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Kò! Nkàa birē miētēmu.

Kòo yie nYesu ò nàké ti kékété,

⁵¹ kénkūnti, kòo tōmbèe ò co kòò nàké ke dò: A birē miētēmu.

⁵² Kòo bè beke ke dò: Dè dè tōūke òmmōnnì? Kè bèe ò nàké ke dò: Ò wee miētēmu tewebiētè mēmàà mōnnì.

⁵³ Kè debirē cicēe banté ke dò Yesu wee ò nàké diì mōnnì ndi ke dò: A birē miētēmu. Wenwe nè o cīētè kōbe kè bèe yie nkéntá Yesu.

⁵⁴ Yesu do yíe kédòò tìi dietì dérìntì ò iténì diì mōnnì Sudee ke wētēní Kadidee.

5

Yesu miēkūnnemè wèè mō nyebie nsipísitāāti nè yèni

1 Dε kó difōnkúò kè Sifubεε ānné dibanni mari Sedisademmu kè Yesu kote.

2 Kè dibòrì mari bo kè bè dì tu Ipe kó dibòrì, kè kubinku makù dè bo kè bè kù yu nè ebedee ke tú Betesitaa, kè bè kù cèèete tifiiti tìnùmmù.

3 Kè bεmuεmbe péu duó ti miεke, tiyũñntì, nè yeκpĩè nè tihòùtì. [Bè do ε mbaa menie mbo nampemè mme,

4 ke yé Kuyie ntōnnì mari do εε cúténímè kénampε menie nkòo muanti wèè niité ke ta, wèè miété, bá kòo mō mmù mōmmú botí.]

5 Kòo nìtì mōù dè bo ke mō nke tùòke yebie nsipísitāāti nè yèni.

6 Kè Yesu ò yà kòò duó, kòo banté ò dè bomè kè dè mōnte, kòò beke ke dò: A dó kémietáà?

7 Kòo muantii ò tēñné ke dò: Okóti n yí mōke òmōù wèè bo n tanné kubinku miεke, kè menie nnampε kè nh àrì ke bo ta otòù wèè εε niité kéta.

8 Kè Yesu ò nàké ke dò: Íté! Túóté a mièkù kékété.

9 Dεnde bàmbà nkòò miété kétúóté o mièkù kékété.

Dè do tú teom̀p̀t̀è yìè ndi.

10 Kè Sifubεε ò nàké ke dò: Dè cimu a bo ntōmè a mièkù teom̀p̀t̀è yìè.

11 Kòo bè tēñné ke dò: Wèè m mièk̀nnε, wèè yē n túóté m mièk̀ kékété.

12 Kè bèε ò beke ke dò: Weninwe wèè mε nyē?

13 Dε kóo nìtì mε ndo í yé wènwe, ditĩnnì diì do sũ kè Yesu taroo di miεke.

14 Dε kó difōnkúò kè Yesu ò yà Kuyie ncĩètè miεke kòò nàké ke dò: A mε mmiétémè a ténke báá d̀ò̀ meyi, d̀ed̀ierè yàà bo da tuòkení.

15 Kè de kóo nìtì kote kénáké Sifube ke dò: Yesu wèè m miékùnnè.

16 De mònnì kè Sifube nkpannè Yesu wè ò miékùnnè mèè kpéí nteomputè yiè.

17 Kè Yesu bè nàké ke dò: N cice p̄mmu mutōmmú sáà kè m múnke p̄í.

18 Kè Sifube ndó kóò kùò, de í tú ò dòò mèè kpéí ndèè ci teomputè yiè maa, ò yè mmèè kpéí nho cice tú Kuyie nke erinè omáà Kuyie.

Kuyie nduómme ku Biré muwērímú

19 Kè Yesu bè tēñné ke dò: N di náá mmómmuò nwe, debire í dōori dēmarè nè demáà. Dè wúò nkè de cice dōori dè, de de ndōori. De cice dōori dè dè múnke de ndōori.

20 Debire cice dè dómú ke dè benkú ò dōori dèè kó dimáà demou, ke yóó dè benke mutōmmú diemú, kè dèè mù dòò kè dè di di.

21 Cice Kuyie nduò mmèè botí kè becírìbè yánnì, mèè botí nku debire duómme mufōmmu dè mù dónè wè.

22 Cice Kuyie nyí bekùnè òmòu, kù duò nku Biré nde muwērímú mumou, kè dè bo bekénè benitibè.

23 Kè benitibè bemouu déúkùnnè debire, kéndònnè bè déúkùnkómè de cice. Wèè í déúkùnko debire ò í déúkùnko de cice wèè dè tōnní.

24 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: N di náá mmómmuò nwe, wèè kemmu n náañtì ke dó wèè n tōnní ò mōkemu mufōmmu mùò bo sáà, bè báá ò bekénè. Ò yèmu mukũ mmiéke ke ta mufōmmu miéke.

25 N di náá timómmonti nti, de mònnì tūòke ke dèèmu, kè becírìbè bo keè Kuyie mBire tammè, kè bèè mè kèè kè bè nfòu sáà.

26 Cice Kuyie mmòke mèè botí mufōmmu, mèè botí nku kù duómme ku Biré mufōmmu kè dè mù mōke.

27 Kòò dè duó mmuwērímú kè dè bo bekénè benìtìbè ke yé dè tùmè Onìtìbìrè.

28 Dè báá di di, de mǎnnì duunnímu kè becírìbè bo keè Onìtìbìrè tammè,

29 káyánté káyènní ifōti mièke. Bèè dǎdǎri mesàà nkè bèè ta mufòmму mièke, bèè dǎdǎri meyi nkè bèè bè bekénè.

Yesu í wanti benìtìbè nhò sántí

30 N yí yóó na kédǎò tìmatì nè m máà, m bekù n cìcè yé nni mbekù mèmme, kè m beéntì wetí ke yé n yí wantimè kédǎò n dó dè. N dǎdǎri wèè n tǎnní ò dó dèndè.

31 Kè mǐl nàá m máà kpéí n náaǎntì bá ntú timómmani.

32 Otǎu mǎu weè nàá n kpéí, kè n yé ke dò nhò nàá ntì n kpéí ntì tu timómmani.

33 Di tǎmmu benìtìbè Isāā borè, kòò nàké ò yé tì timómmani ìnkè.

34 N yí dó bèè nàké n kpéí, m béi nyIsāā kpéí kè dè bo yie nkè di cootému.

35 Isāā do dǎnnè fitìrè nde ke mǐtè, kè di yie nke yǎnkè sǎmpó o wenniku mièke.

36 M pǐ mmùù tǎmmú deumu ke pǎēté Isāā kǎmu, muù benkú ke dò nKuyie nni ntǎnní.

37 N cìcè wèè n tǎnní ò nàámmu n kpéí. Di í kèè o tammè diyìè marì, di me nyí ò yà diyìè marì.

38 O náaǎntì í karì di mièke, ke yé di í tǎmè ò tǎnní wè.

39 Di fèí ntìl wǎri kè di yèmmè dò ndi bo pété ti mièke mufòmму mùù bo sǎà, tìl me nni ntì tìl nàá n kpéí.

40 Di me nyí dó kékǎtení m borè kápété mufòmму.

41 N yí wanti benìtìbè nni nsāntí.

42 N di yé̄mu, kè di í dó Kuyie.

43 N cice weè n tōnní bá di í n cōuté, kòò tōu mōu kòtēnì nè omáà di bo ò cōuté.

44 Di bo yīme kéntá, díndi bèè wanti ditōbè kó yesāā, ke í wanti Kuyie nkuù máà di sante.

45 Di yèmmè bá ndo mmū yóó di sei nKuyie mborè, Mōyiisi di yie nwèe kpeti weè yóó di sei.

46 Kè di mènke do nyiemmu Mōyiisi kpeti di na nyiemmu n kpeti, ke yé̄ ò nàkémè mū kprí.

47 Di né í me nyiemme Mōyiisi wàri tì, di bo yīme kényie n kpeti.

6

Yesu duómme kè pèè sūū

(Wénté Matie 14:13-21 nè Mariki 6:30-44 nè Duku 9:10-17)

1 Kè Yesu sénté Kadidee kó menie mbè tu mè Tiberiyati me kó diyáà.

2 Kè benìtìbè péu nhò tū mbè yà mèè kprí kòò miékùngo bemuombe

3 kè Yesu deke ditāri kénkari nè o tancòumbè.

4 Ke s̄ nSifube kó dibanni bè tu di diyentébanni kè di duunnì.

5 Kè Yesu yà ditīnnì kè di kàriní o borè kòo beke Fidipu ke d̄: Ti bo donté de mudii kè ditīnnì dii ndi?

6 Ò do yé̄mu ò yóó d̄òmè ke né beke Fidipu ke bo yà ò bo tēnné tì.

7 Kè Fidipuu ò tēnné ke d̄: Bá kè ti donténè dibenni tōmmú díítí pèèbè, dè bá nsànnè bá wè ò bo pètémè tewétitè.

8 Kè Yesu tancòumbè kòò mǎu Ñantidee, Simōo Piēri nantèe ò nàké ke dǎ:

9 Dēdapùmbire marè mǎke diē mpéèbè bènùmmù nè siyĩ sidésì, dēnde né bo dǎò ba kunitisũkù kuu?

10 Kè Yesu dǎ: Duónnè kè bēe kari.

Ke sǎ ntimúti dè bo kè bēe karoo ti ñnkè, bè do bo mbo sikǎupísìnùmmù (5000).

11 Kè Yesu cǎuté péèbè késǎnte Kuyie nké bè totí nè siyĩ bè dǎ mēè botí.

12 Bè di diì mǎnni kénsǎnnè kè Yesu nǎké o tancòumbè ke dǎ: Tíinnè yewétiyè yèè kpǎá, kè òimari báá feti.

13 Kè bēe yè tíi nké yèe píe yemómmùyákè tepíítè nè yèdèè.

14 Kè bēe yà Yesu dǎò dè ke dǎ: Onitì yie mmènke tú Kuyie mpǎānǎǎntì nǎǎntò nwe, kù yè nwèè kòrinì.

15 Kè Yesu nsǎ mbè dǎ kóò pĩ ntikpàti nè muwērimú, kēwēte kēdeke ditāri o mǎà borè.

Yesu kèémè menie nyĩnkè

(Wénté Matie 14:22-33 nè Mariki 6:45-52)

16 Kuyuoku mǎnni kòo tancòumbèe kǎte menie mborè,

17 kēdeke kudabekù kénsenti Kapennaummu bíékè, ke sǎ ndè biìte kè Yesu mu nyí wēteni bē borè.

18 Kè kuyaakperikù makùu íte kénfuuti ke íinko yénéñfñrè.

19 Dè do bo nsǎ mbè tùòke cìdòmétiribè bènùmmù yoo bèkuà, kèyà Yesu kòò kéroo menie nyĩnkè ke bè tóóntoo kè kufōwaá mbè pĩ.

20 Kè Yesu bè nàké ke dǎ: Mí nwe! Kufōwaá mbáá di pĩ.

21 Kè bè ndó kóò tùóténè kudabekù kényà bè pànke tùòkemè bè kòri kè.

Bèè do wanti Yesu pèè kpéí

22 Kè dèe wenté kè bèè kpaá meniε nyáà bè wee ité dè, kè bèe dentení kudabekù wee dè bomè kumáà ndi, kè Yesu tancóumbèe kù ta kéíté bá ò í neí.

23 De mǎnnì kè tidabεeti matì bonní Tiberiyati kétuokení Yesu wee sǎnte dè Kuyie mpéè kpéí kè bèe dè càáké.

24 Benitibè banté dii mǎnnì ke dò nYesu nè o tancóumbè bè í dè kpaá kéta de kó tidabεeti kékote Kapennaummu o wammù.

Yesu wee tu mudii mùù duò mmufòmmu

25 Bè yà dii mǎnnì Yesu kóo beke ke dò: Okóti, a tùòkení die òmmǎnnì?

26 Kè Yesu bè tǎnné ke dò: N di náá mómumu nwe, di n wanti ke naati ke yé di wee càákémè pèèbè kénsànnè, dè í tú di yà mèè kpéí n dǎri dè.

27 Di bá mpí mmutǎmmú mudii mùù yóó cake mu kpéí, mpínnè mùù í yóó cake mu kpéí, mùù yóó di duó mmufòmmu mùù bo sáà. Onitibire dǎ ké mu ndi duó nke yé o cice Kuyie nhò cànnemè koò duó mmuwǎrímú.

28 Kè bèe ò beke ke dò: Ti dò nkédòò ba ke pfi nKuyie ntǎmmú?

29 Kè Yesu bè tǎnné ke dò: Kuyie nkó mutǎmmú tú di bo ntámè kù tǎnní wè.

30 Kè bèe ò beke ke dò: A bo na kédòò ònti dieti kè ti yà ke né ntá, a bo na kédòò òmmu tǎmmú!

31 Ti yembè do dimu mánnì dikpáà miεke, kéndònnè tì wǎrimè ke tú: Kù bè duó nkeĩnkè kó mudii kè bè di.

32 Kè Yesu bè tɛ́hné ke dò: N di náá mmómumu nwe, dè í tú Mɔ̀yiisi weè di duó kénkè kó mudii, n cice weè di duó kénkè kó mudii mómumu.

33 Kuyie nduò mùù dii tú wèè cùténí kénkè ke duó mmufòmmu kutenkù.

34 Dε m̀nnì ke be d̀: Okòtì, níti duò ndε kó mudii sáá.

35 Kè Yesu bè nàké ke d̀: Míi tú mudii mùù duó mmufòmmu, wèè k̀téní m borè dik̀nnì ténke báá ò pĩ, wèè n tá sinéyɛ́ ténke báá ò pĩ.

36 M m̀ nti ndi nàké: Di n yàmu, di me nyí tá.

37 N cice n duó mbè bεm̀u bè k̀rinímu m borè, m me nyí yóó yete òm̀u!

38 Kε yé n cùténímè kénkè ke bo d̀ò wèè n t̀nní ò dómè mme, dè í tú m mómumu n dómè.

39 Wèè n t̀nní ò í d̀ n fétinne ò n duó mbè kòò m̀u, ò d̀ n duó nkè bèε yántému diyie sɔ̀nni yie.

40 N cice d̀ bèε kó dimàà yà debire ke dè tá bè mmakemu mufòmmu mùù bo sáá, kè d̀ε duó nkè bèε yánté diyie sɔ̀nni yie.

41 Kè d̀ε yonke Sifube Yesu yĩ m̀ε k̀péi nhò tú mudii mùù cùténí kénkè.

42 Kè bè d̀: Sosefu kó debire ndε, kè ti yé o cice nè o yɔ̀, ò bo yĩme k̀na ke d̀ ò cùténí kénkè.

43 Kè Yesu d̀: Bá nhũntínè dimàà.

44 N cice wèè n t̀nní, kòò í yṹnní òm̀u, ò báá na k̀k̀téní m borè, kè n duó nkòo yánté diyie sɔ̀nni yie.

45 Kuyie mpããnáãnti náam̀bè páte mieke ti ẁari ke tú Kuyie mbo bè duó nyitié. Wèè kèε Cice tié nke ì yie nweè k̀riní m borè.

46 Dè í tú n yē nhòmòu yà Cice Kuyie, wèè ìténí Cice Kuyie mborè weè kù yà.

47 N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò mòkemu mufòmumu mùù bo sáà.

48 Míi tú mudii mùù duò mmufòmumu.

49 Di yembè do dimu mánni dikpáà miēē nē memmē ke ku.

50 Mudii mùù cùténí keĩnkè muù tú muu, wèè mù di ò báá kú.

51 Míi tú mudii mùù cùténí keĩnkè ke duò mmufòmumu. Kè wèè di de kó mudii ò yó nfòumu sáà. N yóó pã mùù dii tú n kònti, n yóó mu mpã kè dēē yie nkè benitibè nfòu.

52 Ò bēi memmē, kè Sifube řnei bemáà mediē nke tú: Ò bo yĩme ke ti duó nho kònti kè ti cááké.

53 Kè Yesu bē nàké ke dò: N di náá mmómumu nwe, kè di í cááké Onitibire kònti ke yà de yĩ ndi bá mmōke mufòmumu.

54 Wèè càá n kònti ke yō n yĩ weè mōke mufòmumu mùù bo sáà, kè n yóó duó nkòo yánté diyie sanni yie.

55 Ke yé n kònti ti tùmè mudii mómumu, kè n yĩ ntú meniē mmómumu.

56 Wèè càá n kònti ke yō n yĩ weè n taunè, kè nh ò taunè.

57 N cice wèè n tōnní ò fòumu sáà, ke te kè n fòu. Mēè botí nku wèè càá n kònti m bo ntemè kòò nfòu.

58 Míi tú mudii mùù cùténí keĩnkè, mù í wéñnè di yembè do di mù kékú. Wèè bo di de kó mudii ò bo nfòu sáà.

59 Kapennaumu kó kutíintouku miēē nke Yesu do nàkémè de kó tináañti.

Yesu tancóumbè mabè do ò yetemè

60 Bè kèè dii m̀onni Yesu béimmè de kó tináaṅti kòo tancóumbè sũkùbè d̀ò: De kó tináaṅti yóumu, we mbo na ké tì yie.

61 Kè Yesu banté tì k̀akénèmmè o tancóumbè, ké bè beke ke d̀ò: Tì di k̀akénèmaa?

62 Dè né bo ndi d̀omme di bo yà dii m̀onni kè Onitibire deèti ò do bo kè nè dim̀onni?

63 Muyaánsààmù muù duò mmufòmmu, tik̀oǹti í d̀oari d̀emarè, tináaṅti n di nàké tì tú Muyaánsààmù mmu ke f̀òu.

64 Bèmabè di mièke me nyí tì tá. Yesu do yému nè dim̀onni bèè í ò tá, nè wèè yóó ò fité.

65 Kè Yesu yíé k̀ébéi nke d̀ò: Dèè k̀péi nte kè n di nàké ke tú òm̀òu í yóó na k̀ék̀otení m borè kè n Cice í ò yṹónni.

66 De m̀onni kòo tancóumbè besũkùbèè ò yóu bá bè ténke í nhò neínè.

67 Kè Yesu beke o tancóumbè tepíítè nè bedé ke d̀ò: Díndi í d̀ó k̀éítàà?

68 Kè Sim̀o Pierii ò ténne ke d̀ò: N Yiè nkè ti da yóu ti bo k̀ote we mborè? F̀óò m̀òke tináaṅti tii duò mmufòmmu mùù bo s̀áà.

69 Tì támu ke banté ke dò nha tú wèè kpa meyei, Kuyie ntónni wè.

70 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: M̀i di tãáté dim̀ou tepíítè nè bèdébè, nè memme di mièke kòò m̀òu tu dibòò.

71 Ò do náá Sudaasi Sim̀o Isikadiyoti kó debire k̀péi nke, o tancóumbè tepíítè nè bèdébè kòò m̀òu wèè yóó ò fité.

7

Yesu nei do í yie nho kpeti

1 De kó difɔ̀ǹkúò kè Yesu ñcèntì Kadidee kó kutempɛ̀ mmiεke, ò í nyie nke kòte Sudee, ke yé Sifube do wantimè ke bo ò kùò.

2 Ke ś nSifube kó dibanni bè tú dì titouti kperi dì t̀ònní.

3 Kòo neí ò nàké ke d̀ò: Kòte Sudee kàa tancòumbè múnkeε ya a d̀òrì d̀e.

4 Wèè d̀ò bèe ò ýété ò ò́ ñ nd̀òrì d̀emarè dis̀rì, benke a d̀òrìmè kè bè da ya.

5 (Yesu neí múnke do í ò tá.)

6 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: M m̀onnì mu nyí tù̀ke, d̀índi borè yem̀òrè yem̀òu tú yesà̀yè nyε.

7 Kutenkù k̀òbe báá na ké ndi níí, bè ñímmu mí, ke yé m̀ bè nàámmè ke tú be d̀òrìmè í wenni.

8 Kòtenè dibanni, mí m̀ mu nyí k̀òrì, m̀ m̀onnì mu nyí tù̀ke.

9 Ò bè nàké memme kédeè kénkpáá Kadidee.

Yesu do tièmmè Kuyie nc̣̣̣̀tè miεke

10 Kòo neí kòte dibanni kòò múnkeε kòte, ò me nyí nyie nkénfeí.

11 Kè Sifube nhò waà ndibanni miεke ke tú: Yé ò borè?

12 Kè bè ñneí o kpéí nkè bèmabè tu onitisà̀awè nwe, kè bet̀òbè tu ò sounte beǹit̀ìbè mbe.

13 Bá òm̀òu í nnáá nho kpéí kè d̀e feí, ke yé bè do démè Sifube kó bek̀òt̀ìbè.

14 Kè dibanni kó yewee toté ye cuokè, kè Yesu ta Kuyie nc̣̣̣̀tè kénduò nyitié mbeǹit̀ìbè.

15 Kè d̀eε di Sifube kè bè mbékú bemáà ke tú: Ò ýime ke yé Kuyie nná̀àǹt̀ì miε mbotí ò me nyí t̀ì bebíí?

16 Kè Yesu bè tḗnéné ke dò: N di náá ntì í tú n kpeti, wèè n tōnní wèè tì te.

17 Wèè dó kédòò Kuyie ndó dè, ò yóó bantému kénsà kè n nàá ntì tú Kuyie nkpeti yoo m mómumu n kpeti.

18 Wèè nàá nhomáà kpeti ò wanti o kó disānni ndi, kè wèè waà nwèè ò tōnní o kó disānni ò í náá ntìmatì tì tu siyààbìsì.

19 Mōyiisi di nàkému Kuyie ntannò, di kóo mōu me nyí yè tū, dè yīme kè di dó ké n kuò?

20 Kè ditīnni ò tḗnéné ke dò: Dibòò dii da ta, we ndó ke da kuò?

21 Kè Yesu bè nàké ke dò: M pī mmutōmmú mùmáà ndi kè dè di di.

22 Mōyiisi wèè duó mucāmmù kó ikuó, dè me nyí tú wèè keté mucāmmù, mù bonèní di yembè borè nde, nè memme kè di yie nke ò cānté onìtì bá teompùtè yie.

23 Kè di yie mMōyiisi dōú ndi nùu ke ò cānté debire bá teompùtè yie, ba nkprí nné te kè di miēke m pèi m miēkùnne mēè kprí nhonìtì teompùtè yie?

24 Di báá mbekùnè mebatimè, dí mbekù ke tū ntimómmoni.

25 Kè Sedisademu kabe mabè nnáá nke tú: Dè í dò mbè wanti wèè nìtì nwe ke bo ò kùò?

26 Nte we ke náá mbá ò í sori kè bè ò wúónko. Bekótìbè sàà bo mbantému ke do nhò tú Kirisàà?

27 Ti yēmu onìtì yie nyènní dè. Kirisi bo tuakení dii mōnni òmòu í yó nyé ò bonní dè.

28 Kè Yesu ntiè mbenitibè Kuyie nčētè miēke kēpīēké ke dò: Di yē ndi yé ò yènní dèà? N yí kōtení nè m mǎà, wèè n tōnní ò tu timómmoni yie nwe, di me nyí ò yé.

29 Mí nh ò yému ke yé m bonímè weè borè kè weè n tōnní.

30 De mōnnì kè bè ndó kòò pī, òmòu me nyí nhò kàáké, ke yé o mōnnì mu ndo í tūòkemè.

31 Kè kusūkūu yie nho kpɛti kénnaá ke tú: Kirisi bo tuàkení kédòò dèmarè kè dèe pēēté onìtì yie nkperàà?

Bè tōmmè tihāpòntì kè tì bo pī nYesu

32 Kè Fadisībɛɛ keè bè ũntí ũntímè o kpéí, ke náké Kuyie ncīētè kó beniübè, kè bèe dake kētō ntihāpòntì kè tì bo ò pī.

33 Kè Yesu bè náké ke dò: N yó nkpaá ke di bonèmu kè dèe yíé sámpó kè n kò nwèe n tōnní o borè.

34 De mōnnì kè di n wammú kémónté, ke yé di í yóó namè kékote m borè.

35 Kè Sifube mbékú bemáà ke tú: Ò yóó kote ke, kè ti né báá ò yà? Ò sàà yóó kote kèntiè Sifube bèè cìété bèmbɛ ke bo Kerekibe cièà?

36 Ò me mbéi tì náàntì ke tú: Tì bo ò wammú ke báá ò yà, ke báá na kékote ò borè, tì tú ba?

Mɛniɛ mɛ̀ dù mmufòmmu

37 Dibanni denni dìi yìè kè benitìbè nsū kè Yesu cómmú ditīnnì cuokè kēpīēké ke dò: Kè sinéyēī bo wè, wèe kàtení m borè kényà!

38 Wèè yie n kpɛti, mɛniɛ mmè̀ dù mmufòmmu mɛ̀ bo mpũ̀̀̀ nho miɛke kéndònnè tì wàrimè.

39 Yesu do náá Muyaánsààmù kpéí nke, bèè ò tá bè yóó pété mù. Muyaánsààmù mu ndo í kàtení ke yé Yesu mu ndo í dèkemè kēĩnkè.

Bè nènnimè Yesu kpéí nkétoté yetīrè

40 Kè benitìbèe keè de kó tináaànti ke dò: We nnitì mènke tú Kuyie mpāānāaànti nāaàntò nwe.

41 Kè bèmabè ntu Kirisi nwe, kè betòbè tu: Kadidee nwe Kirisi dò nkéyènnímèà?

42 Tì í wàri ke tú Kirisi dò nkéyènní Dafiti kó kufuku mieke nke kè bèe ò peité Betideemmu Dafiti kó dihelà?

43 Memme kè ditinnì toté Yesu kpéí.

44 Kè bèmabè ndó kóò pī, òmòu me nyí nhò kàáké.

Bè tōmmè tihāāpònti kè ti bo pī nYesu

45 Kè tihāāpòntii wētoo ikuó nìùbè nè Fadisiĩbe borè, kè bèe bè beke ke dò: Dè yīme kè di í ò pīñní.

46 Kè tihāāpòntii bè tēñné ke dò: Ti mu nyí yà wèè nāaànti dōnnè onitì yie nkpeti.

47 Kè Fadisiĩbe bè beke ke dò: Di múnke yie nkè bè di soutémaà?

48 Di yà kè ti kó bekótibè kóò mòu yoo Fadisiĩ mòu kòò yie nho kpetaà?

49 Bèè yie nho kpetai bè í yé Mòyiisi kó ikuó, bè tu Kuyie ncōō bèmbè.

50 Ke sǎ Nikodemmu Fadisiĩbe kóò mòu wèè do kòte keyènkè makè kényà Yesu kòò dè bo kébéi nke dò:

51 Ti kó ikuó yē nti níi bekénèmu onitì kòò náké o kpetai, kè ti banté ò cààrè mù ke né na kóò kùò.

52 Kè bèe ò tēñné ke dò: A múnke tú Kadidee kou nweà? Wénté mesàà nKuyie nnāaànti kàa bo yà Kuyie mpāānāaànti nāaàntò mòu mu nyí yènnímè Kadidee. [

53 Memmè kè bèe cíété kékũũ mbe cēĩ.

8

Bè pī nwèè nitipòkù kòò duónè onitidùu

1 Kè Yesu deke Odifiè tārì,

2 ké pike wēte Kuyie ncīētè, kè benitibèe tíi nkòo nkari ke be tiè.

3 Kè ikuó wāābè nè Fadisiēbēe tōnī onitipòkù mǎu kòò cònné ditīnni cuokè,

4 kénáké Yesu ke dǎ: Okóti, ti sǎ nhonitipòkù yiè nduónè onitidǎu mǎu nwe kè ti ò pī.

5 Mǎyiisi kó ikuó yē nti ní búótí wèè dǎdǎ me kóò botí yetārè nye kékua. A yèmmè dǎmmè?

6 Bè do náá mmemme kòo díintemu ke wanti bè bo ò sei ntii ñnkè. Kè Yesu sīnné kénwāū ketenkè nè o nóm̄bii.

7 Kè bè baa nsaké koò bèkú, kòo ínní o yuu kébéi nke dǎ: Di miēke wèè í dǎdǎ meyei nnè ò bomè, wèè keté kóò bǎté ditārì.

8 Kéwēte késīnné kénwāū ketenkè.

9 Bè kèè dii mǎnni de kó tináañti kényiiti bema bema, kékēténè bekótíbè ke yàa dentenè bebémbè, ke yóu Yesu nè onitipòkù deborè.

10 Kè Yesu ínní o yuu kébéké onitipòkù ke dǎ: Yé bèè da pīnní? Òmǎu ténke í dǎ kè da kuà?

11 Kòo ò tēnné ke dǎ: Ǔd n Yiè! Kè Yesu ò nàké ke dǎ: M múnke í dǎ ke da kuà, kǎte, ke ténke né báá dǎdǎ meyei.]

Yesu wèè tú kuwenniku

12 Kè Yesu wēte kébéinnè ditīnni ke dǎ: Mii tú kutenkù kó kuwenniku, wèè n tū nhò bá nkéri dibiiñni, de kó kuwenniku ò kòrinè mufòmmu borè nde.

13 Kè Fadisiēbēe ò nàké ke dǎ: A náá nhamáà kpéi nke, a náañti í tú timómmǎnti.

14 Kè Yesu bè nàké ke dò: N náá m máà kpéí nke, kè tì tu timómmṁnti, ke yé n yémèmu m boní dè nè n kòri kè, díndi me nyí yé m boní dè nè n kòri kè.

15 Díndi bekù di nuṁ nwùò ndènde, mí mme nyí bekùnè òmòu.

16 Kè dè tùṁkení ke dò m beké, m bekénè timómmṁnti, ke yé n yí bomè m máà, n cice wèè n tōnní ò m bonèmu.

17 Di kó ikuó miéke tì wàrimu ke tú: Benìtibè bèdébè yà tì ke béi ntii ò ntú timómmṁnti!

18 N náámmu m máà kpéí, nkè n cice wèè n tōnní kòò nàà n kpéí.

19 Kè bèè beke Yesu ke dò: A cice bore? Kòò bè tèíné ke dò: Di í n yé, di me nyí yé n cice, kè di do n yé di na nyému n cice.

20 Yesu do bo Kuyie ncīètè miéke nke, bè ãà dè idííti ke náá nde kó tináànti, òmòu me nyí nhò pĩ nke yé o mōnni mu ndo í tùṁkemè.

Yesu nàkémè ke tú ò kũnti o cice bo kè

21 Kè Yesu yíé ké bè nàké ke dò: N yitimu kè di bo n wammú ke kú di yei mmieke. Di báá na kékote n kòri kè.

22 Kè Sifube nnáá mbe máà ke tú: Ò sàà yóó kuṁ omáà ndaà? Ba nné tú ti báá na kékote ò kòri kè.

23 Kè Yesu bè nàké ke dò: Di tú ketenkè kòbe mbe, kè n tu kéĩnkè kou, di tú ku ntenkù kòbe mbe, mí mme nyí tú kutenkù kou.

24 Dèè kpéí nte kè n di nàké ke tú di yóó kú di yei mmieke, ke nsà kè di í yie nke dò n tú n tú wè, di yóó kú di yei mmieke nke.

25 Kè bèè beke Yesu ke dò: A tú we? Kòò bè tèíné ke dò: N di nàkému n tú wè nè dimònni.

26 M məkemu tináaṅtì péu n na nnàké tì di kpéí nnè m bo di bekénè tì, n cice wèè né n tōnní ò tu timómmṁnti yiè nwe, n kèè tì o borè, n ti nnáa nkutenkù.

27 Bá bè í mbanté ke dò nhò bè nàá nho cice kpéí nke.

28 De mōnni kè Yesu bè nàké ke dò: Di bo dee ndi mōnni Onitibire kudapāātí ìnkè di bo banté n tú wè, kébanté ke dò n yí náá ntimatì nè m mǎà, n náá n cice m benke tinti.

29 Wèè n tōnní wè m bonèmu wè í n yóu m mǎà, ke yé n dōrimè ò dómè mme sǎà.

30 Yesu nàké dii mōnni memme kè benitibè péuu yie nké nhò tá.

A bo yèmè tidaatì mièke

31 Kè Yesu nàké Sifube bèè do ò tá ke dò: Kè di yie n náaṅtì, ñdōrinè tì yèmmè, di bo ntú n tancóumbè mómmṁmbe.

32 Di bo yíété timómmṁnti, kè tì di denne tidaatì mièke.

33 Kè bèè ò tēñné ke dò: Ti tú Abarahammu yaàbí nyi, ti í naá nhòmòu kó tidaatì diyie mari, a báá na ke dò ti bo yè tidaatì mièke.

34 Kè Yesu bè tēñné ke dò: N di náá mmómmuṁ nwe, wèè dōri meyei nhò tú meyei nkó kudaakù nku.

35 Kudaakù ǝ í nhā ke bo ku yiè ncīètè sǎà, tēcīètè bire deè ǝ ímbo sǎà.

36 Kè n di denne tidaatì mièke di mènke yèmu ti mièke.

37 N yèmu di tùmè Abarahammu kó iyaàbí, ke né dó ké n kuṁ, di í yie mmèè kpéí n náaṅtì.

38 Mí n di náá n cice m benke tìnti, kè di dǎari di kòò cice di nàké tì.

39 Kè bè dǎ: Ti cice tú Abarahammu nwe. Kè Yesu dǎ: Kè di mènke do ntú Abarahammu yaàbí nyí di na mpĩmmu ò do pĩ mmùù tǎmmú.

40 N di nàké timómmǎnti nti n kèè tì Kuyie mborè kè di dǎ ké n kuǎ, Abarahammu í dǎò me kòò botí.

41 Di pĩ ndi cice kó mutǎmmú mmu. Kè bè dǎ ti í tú ipocǎmbí, ti cice bo omáà ndi, weè tu Kuyie.

42 Kè Yesu dǎ: Kè Kuyie nkuù do ntú di cice, di na nni ndómu, ke yé nè ku tũ bomè, kè kuù n tǎnní, n yí kǎtení nè m máà.

43 Ba nte kè di í banní n náànti? Di to kpeńni mǎè kpeí nke.

44 Di cice tú dibǎò ndi, kè di dǎ kédǎò di cice dibǎò dǎmè. Dibǎò tu okǎùtì nwe nè di bomè, di ǎǎ í nna kénáké timómmǎnti, di náànti timǎu ǎǎ ntú siyǎàbìsì nsi, ke yé di tumè siyǎàbìsì yiè nwe, siyǎàbìsì cice.

45 Mí n náá ntimómmǎnti nti, deè te kè di í yie n kpeti.

46 Di miεke we mbo benke n dǎò mǎè yei? N náá ntimómmǎnti nti, de yĩme kè di í dǎ kǎyie n kpeti.

47 Wèè tu Kuyie nkou weè kemmu ku náànti. Díndi me nyí tú Kuyie nkǎbe, deè te kè di í kemmu n náànti.

Yesu nè Abarahammu we nkótí?

48 Kè Sifubεε ò nàké ke dǎ: Ti naatimu ti yĩmè a tú Sammarii εi kou, kè dibǎò da ta.

49 Kè Yesu bè tǎnné ke dǎ: Dibǎò marì í n ta, n déúkũnko n cice yètìrì ndi, díndi me nyí dǎ ké n déúkũnne.

50 N yí wanti disānni, Kuyie nkuù dós n sānni kè kuù bekù.

51 N di náá mmómumu nwe, wèè yie n náàntì ò báá kú.

52 Kè Sifubee ò nàké ke dò: Di mmònnì ti bantému weti weti ke do ndibòò da ta. Abarahammu kumu kè Kuyie mpāānāāntì náam̀bè ku, kè f̀s ntú wèè yie nha tié nhò báá kúà?

53 F̀sò deu ke p̀ēētē Abarahammu wèè kú nē Kuyie mpāānāāntì náam̀bè bēè kúà? A yēm̀m̀è do nha tú wē?

54 Kè Yesu bē tḗnné ke dò: Kè n sántí m máà n sānni bo ndò ndetetirè. N cice weè n sántí, wenwe di yē nwèè tú di kó Kuyie.

55 Di í ò yé, mí mme nhò yému, kè n yī n yí ò yé n tú siyáàbisí yìè nwe ke di dònne, m me nhò yému, ke yíé nho náàntì.

56 Dè do naatimu di cice Abarahammu n kōriní m̀èè kpéí, kòo n yà kè diwèì ò pī.

57 Kè Sifubee ò beke ke dò: A bie mmu nyí t̀ùòke sipísìnùmmù kàa yē nha yà Abarahammaà?

58 Kè Yesu bē tḗnné ke dò: N yó mbo kè bē mu nyí p̀eitē Abarahammu.

59 De m̀ònnì kè bēè túóté yetáre ke bo ò bùótí, kòò m̀òntóo Kuyie ncī̀tè miēke, kòò yè.

9

Wèè do tú kuyū̀ñkù nè bē ò p̀eitém̀è

¹ Kè Yesu r̀p̀ēnké kényà onitì m̀òù, kòò tú kuyū̀ñkù nè bē ò p̀eitém̀è.

2 Kòo tancóumbèè ò beke ke d̀̀: Okòtì, ba nte kòò tu kuyũ̀̀nkù nè bè ò peitémè? O kó m̀̀eyei mmèè te yáà o yembè k̀̀mè?

3 Kè Yesu bè t̀̀ènné ke d̀̀: Dè í tú o kó m̀̀eyei mmèè te yoo o yembè k̀̀mè, ò yẽĩ kè Kuyie nkuù bo benke ku w̃̀rímú o Ìnkè.

4 Ti d̀̀ò nképf̃̀ wèè n t̀̀õnní o t̀̀õmmú mmu kè diyìè kpaá, dè yóó biitemu bá òm̀̀ò t̀̀énke báá na k̀̀epf̃̀ mmut̀̀õmmú.

5 M bo kutenkù mièke ke tú kutenkù kó kuwen-niku nku.

6 Ò b́́ei mmemme kédeè k̀̀étf̃̀úté ketenkè, kédòò titátì kéwaaɛ kuyũ̀̀nkù nuò,

7 ké kù nàké ke d̀̀: K̀̀ɛte Sidowee kó kubinku ḱ́eyuuté (diyè̀̀t̃̀iri dìi tu Sidowee dì benkú ke tú: Bè t̃̀õ nwe.)

Kè kùu k̀̀ɛte ḱ́eyuuté, k̀̀énw̃̀etiní ke wúó mpáíí.

8 O c̃̀p̃̀ɛɛtitòbè nè bèè do ò yẽ kòò múóte kè bè d̀̀: Dè í d̀̀ò nwèè do kari wènwè ke m̀̀óáà?

9 Kè bèmabè ntú wènwè.

Kè betòbè tu wèè d̀̀ake, bè d̀̀õmmu.

Kè wenwe tú: Mí nwe m m̀̀ómmuò.

10 Kè bèè ò beke ke d̀̀: A ỹ̀ime ke wènté?

11 Kòo bè t̀̀ènné ke d̀̀: Onìtì bè tu wè Yesu wèè d̀̀ò titátì ke waaɛ n nuò, ke yẽ ñ k̀̀ɛte Sidowee kó kubinku ḱ́eyuuté. Kè n k̀̀ɛte ke yuuté ke wènté.

12 Kè bèè ò beke ke d̀̀: Dè kóo nìtì borè? Kòò d̀̀: N yí yẽ ò borè.

Fadisĩ̀̀be bèkùmè kuyũ̀̀nkù wèè ku wéi

13 Ke bèè k̀̀ɛtenè onìtì wèè do tú kuyũ̀̀nkù ke wènté Fadisĩ̀̀be borè.

14 T̃̀ɛom̀̀pùtè yìè do ndi Yesu d̀̀òòmè titátì kéwaaɛ o nuò kóò wéi.

15 Kè Fadisĩēβεε ò beke ò yĩmè ke wènté? Kòò d̀̀: Ò waare titàtì nti n nuo, kè n yuuté ke wènté.

16 Kè Fadisĩēβεε mabè d̀̀: De kóo nìtì í tú Kuyie nkou ke yé ò í tũmmè teom̀̀p̀̀tè kó ikuó.

Kè betabè d̀̀: Wèè m̀̀ke meyi nho báá na kédòò yìè mmè ndòò t̀̀i dieti.

Mem̀̀me kè metotímèè ãnné be cuokè.

17 Kè Fadisĩēβεε yíé kébekè onit̀̀i ò wéi nwè ke d̀̀: A yèmmè dò nhò tú we? Ke yé ò wéimmè f̀̀ nwe. Kòò bè tènné ke d̀̀: Ò tú Kuyie mpããnáànt̀̀i náànt̀̀o nwe.

18 Nè mem̀̀me Sifube í nyie nhò do tùmè kuyũ̀̀nk̀̀u ke wènté kè deè nte kè bèe yúní o yembè,

19 kè bè beke ke d̀̀: Di bire nde di yé ndeè tú kuyũ̀̀nk̀̀u nè de peitém̀̀àà? Dè né wũ̀̀skémè kòò wènté?

20 Kòò yembè d̀̀: Ti bire nde kòò tu kuyũ̀̀nk̀̀u nè ò peitémè.

21 Ti me nyí yé de yĩmè kòò wènté, yoo wèè ò wéi, bekénè we o mómmuò, ò kòtému ke bo na ké di tènné.

22 O yembè do dé Sifube mbe kénnáá mmem̀̀me, ke yé Sifube do tùmè kè wèè yie nYesu tùmè Kirisi Kuyie ntãáté wè, bèe ò bèti kutíintouku mieke.

23 Kè deè nte kóo cĩètè kòbe d̀̀: Ò kòtému, bekénè we o mómmuò.

24 Kè Fadisĩēβεε wēte kényúní onit̀̀i wèè do tú kuyũ̀̀nk̀̀u ke wènté ke d̀̀: Náké timómm̀̀nti Kuyie nyìkè, tínti yé ke dò nhonit̀̀i yie ntú meyi nyiè nwe.

25 Kòò bè tḗńné ke dò: Kòò tu meyei nyiè nyoo ò í ò tu, n yí yé, n yé tìmatì máà ndi: Nh ñ ntú kuyũ̀̀nkù nku, di òmò̀̀nni ke wúó.

26 Kè bèè ò beke ke dò: Ò da dò̀̀ ba? Ò da wéi nhò̀̀mmè botí?

27 Kòò bè tḗńné ke dò: N tì ndi nàkémú, di me nyí dọ́ kẹ́yie, dè yĩme kè di dọ́ n wẹte kébéi? Yáa di mú̀̀nke dọ́ kẹ̀naá nho tancó̀̀umbè mbe?

28 Kè bè nhò sáà nke tú: Fṣṣ tu de kóò nìti kóo tancó̀̀untì, tínti tú Mọ̀̀yiisi kòbe mbe.

29 Ti yému Kuyie ndo náánè̀̀mè Mọ̀̀yiisi, ti me nyí yé yie nyè̀̀nní kèè bíékè.

30 Kòò bè tḗńné ke dò: Dè n dimu di túmè di í yé ò bonní dè, kè weè né n wéi.

31 Ti yému ke do nKuyie nyí cajú meyei nyembè kó mubáammu, bèè kù dé ke dọ̀̀ori kù dómè ku cajú bèè kǒmu.

32 Ti mu nyí kèè kòò mọ̀̀u wéi mbè peité wè kòò tu kuyũ̀̀nkù.

33 Kè de kóo nìti do í boní Kuyie mborè, ò na bá nna kédò̀̀ dèmarè.

34 Kè bèè ò tḗńné ke dò: Fṣṣ nwèè tú meyei nyiè nè bè da peité̀̀mè, fṣṣ bo ti tiénnáà? Kòò bèti kutíntouku mieke.

Tiyũ̀̀nti mó̀̀mmònti

35 Kè Yesu keè bè ò bètimè, kóò yà kóò beke ke dò: A tá onìtìbiràà?

36 Kòò ò tḗńné ke dò: Okóti, yé weè tu wè kè nní nhò tá?

37 Kè Yesu ò nàkè ke dò: A ò yàmu weè da náánnè.

38 Kè weè nìti dò: N Yiè n támu.

Ke nínkóo Yesu ì̀̀kè kóò bántè.

39 Kè Yesu ò nàké ke dò: N kàtenèní tibeéntì nti kútenkù miéke kè bèè wùó nkè bè bo yěĩ, bèè yěĩ kè bèè wénté.

40 Kè Fadisĩēbe mabè dè bo, kékeè ò nàámmè, kòò beke ke dò: Ti múnke tú tiyũǎntì ntaà?

41 Kè Yesu bè tēhné ke dò: Kè di do ntú tiyũǎntì dè na bá ntú di kó meyetímè, di yèmmè né me ndòmmè di wùó, dèè te kè dè tu di kó meyetímè.

10

Opecēnti sàawè

1 N di náá mómumu nwe, wèè í ta dipètu kó dibòrì ke ta kupíkù tekù kuduotí ò tu oyúókù nwe, okòùtì.

2 Wèè me nta dibòrì weè tu opecēnti.

3 Wèè bàa dibòrì ò ã we nkpeté, kòo nyi yu kè ì yo o tammè kòo ì yènnè,

4 kénni kè ì tũ nke yé í yémè o tammè.

5 Ipe í tũ nyi í yé wè, ì ð nhò cokumu, ke yé ì í yémè o tammè.

6 Yesu do bè ãntému, bè me nyi mbanté ò tu mù.

Yesu weè tu opecēnti sàawè

7 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: N di náá mmómumu nwe, mî tu dipètu kó dibòrì.

8 Bèè kó dimàà keté ke kàtení bè tú beyóóbè mbe, bekòùbè, ipe me nyi yie mbe kpèti.

9 Kè Yesu dò: Mî tu dibòrì, wèè ta m borè ò bo cooté, ke ní ta, kényè, kápété mudii.

10 Oyúókù ã kàtení ke bo yúúkumu, ke bo ku, ke bo cake. Kè mí nkàtení ke bo duó m pe mufòmmu kè ì mmù mòke mediè.

11 Mî tu opecēnti sààwè, opecēnti sààwè duò nho fòmму mmu o pe kpéí.

12 Wèè í te ipe ke ì cēm̀m̀m̀ idíítí kpéí, kòò yà dimannì kè dì kèríní, ò ǝ́ yóumu ipe kécoké kè òi p̄immú ipe, kè itèi cíété.

13 Ke yé ò cēm̀m̀m̀ idíítí kpéí nke, o kpeti í ì bonè.

14 Mí n yém̀m̀ m pe kè m pe n yé.

15 N cice n yé m̀èè botí m me nhò yé ke yé m pe kè ì n yé, kè n duò n fòmму i kpéí.

16 M m̀akemmu ipe teì ì mu nyí ta dipetou miεke, n dò nke múnkeε ì kpààkenímu kè ìi keè n tammè kéwēnné kupecēnku kumáà, ocēnti omáà.

17 N cice n dómu, n yóó duó mm̀èè kpéí n fòmму, kéwēte ké mù cəuté.

18 N duó n fòmму nè mm̀áà ndi, òm̀ə̀ b́áá na ké n kuə, n cice weè n duó nde kó muwērímu, kè m bo duó n fòmму kéwēte ké mù cəuté.

19 Nè de kó tináàntì kpéí nkè metotím̀èè wēte kéānné Sifubε cuoké.

20 Kè besũkùbè ntú: Dibə̀ò diì ò ta, ò wàátému! Ba nte kè di kemmu o náàntì.

21 Kè betə̀bè tu: Dibə̀ò ta wè b́áá na kénnaá mmie m̀botí, dibə̀ò bo na kéwéi kuyũ̀nkàà?

Sifubε do yetεm̀è Yesu

22 Dè do tú muséε nkó dim̀ə̀nnì ndi, kè bèε ānné Kuyie ncíētè wénkùm̀è kó dibanni Sedisadεmmu.

23 Kè Yesu ícēntì Kuyie ncíētè kó ditowáà, Sadomə̀ kó kufiiku miεke.

24 Kè Sifubεε ò cēētε, kóò beke ke d̀: Ŭndaà ndi a yóó ti nákémm̀ a tú wè, kè dè ti wenke? Kè f́óò tu Kírisi, a ti náké weti weti.

25 Kè Yesu bè tḗnné ke dò: N ti ndi nàkému bá di í yie, mutōmmú m pī mmù nè n cice kó diyètìrì muù benkú n tú wè.

26 Di me nyí tá ke yé di í túmè n kó ipe.

27 M pe yomu n tammè kè n yì yé kè ì n tū.

28 Kè n yì duò mmufòmmu muù bo sáà, ì í yóó kú bìtì! Òmòù me mbáá na ké ì fiète n nùtè miéke.

29 N cice wèè ì nni nduó, ò pēētēmu demou, òmòù báá na ké ì fiète o nùtè miéke.

30 Mí nnè n cice ti tú onìtì omáà ndi.

31 Kè Sifube tó aké yetárè ke bo ò bùótí kékua.

32 Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yàmu m pīmmè mutōmmú sààmù nè n cice kó muwērímú, òmmu kpéí nke di dómè ké m búótí yetárè kékua?

33 Kè Sifube ò tḗnné ke dò: Ti í dó ke da kua mutōmmú sààmù kpéí, a caàri Kuyie nyètìrì ndi. Fó nhonìtì kàa tú amáà Kuyie.

34 Kè Yesu bè tḗnné ke dò: Ti wàrimu di kó ikuó pátìri miéke ke tú: Mí nKuyie mmù bēi nke yé ndi tú kēĩnkè kabe mbe.

35 Kè tì wàri ke tú kù do náánnè bè tú kēĩnkè kabe ti me nyí yóó na ké tì kua.

36 Kuyie nné tãáté mínwe ke n tōnní kutenkù miéke, di bo yīme ke dò n caàri Kuyie nyètìrì, n yī mēè kpéí n tú Kuyie mBire?

37 Kè n yí pī n cice kó mutōmmú di báá nni ntá.

38 Kè mme mmù pī, nke di í n tá, ntánè tūnké m pī mmù tōmmú kè dèe yie nkè dí banté ke dò n cice bo m miéke kè m bo o miéke.

39 Kè bè tó ndó kòò pī nkòo yé kēíté.

40 Kékate Suditēē, Isāā do keté kēnhāà dè benìtìbè bàtēmmù kēmbò.

⁴¹ Kè kunitisũkù nkòrì o borè ke náá nke tú Isāã í dḡò tidiētì matì, ò né nàké tìi kó dimàà onìtì yie nkpréí tì tú timám̃m̃nti nti.

⁴² Deborè kè kunitisũkùu yie nkéntá Yesu.

11

Dasaa kúmè

¹ Dasaa do tú Betannii kó dihèi kou nwe kòo tābè bo bédébè, Maari nè Mariti, kè Dasaa muòke.

² Dasaa tāũ Maari wèè do còu nYesu naàcèi tũdàari kéũténè o yùti, weè tāũ Dasaa do muòke.

³ Kòo tābèe tḡ nkè bèe nàké Yesu ke dḡ: Ti Yiè nha nḡpo weè mḡ.

⁴ Kè Yesu keè dḡ kó tináàñtì ke dḡ: Dḡ kó muməmmú í yóó ò kũḡ, m̀ p̀t̃ñke yóó déúk̀nñe Kuyie nyèt̃rì ndi, ḱente kè bèe sānte ku Bir̃e.

⁵ Yesu do dóm̃u Mariti nè Maari nè Dasaa mediè,

⁶ kékéè Dasaa məmmè ḱenk̃p̃r̃á deborè ke dḡ yewe yèdḡè,

⁷ ḱenákè o tancòumbè ke dḡ: Ti w̃ḡtenè Sudee.

⁸ Kòo tancòumbèe ò nàké ke dḡ: Okótì, dè mu nyí m̀nt̃e Sifube sòò dóm̃è ké da kuḡ k̃a tu ti kè w̃ḡtaà?

⁹ Kè Yesu bè nàké ke dḡ: Diyiè dimáà t̃ew̃ebièt̃è m̃efitím̃è t̃ep̃íít̃è nè m̀dḡm̃è mm̃e, kòò m̃òu kèrí kuyie nhò báá b́eté, ke yḡ ò ẁóm̃m̃è kuwenniku k̀̀u bo k̃utenk̀̀.

¹⁰ Kòò m̃òu m̃e nkèrí keyènkè ò bo b́eté ke yḡ ò í m̀k̃em̃è kuwenniku.

¹¹ Yesu b́ei mm̃em̃m̃e ḱedèè ke dḡ: Ti nḡpo Dasaa yè nke duóm̃u, m̃ m̃e nkàrimu ke bo ò ènt̃e.

¹² Kòo tancòumbè dḡ: Ti Yiè nkòò yè nke duóm̃u ò yóó miét̃emu.

13 Yesu do dó ké bè nàké Dasaa kúmè mme, kè bembè yèmmè né ndò ò nàá mmunə̀ndə̀mmú kprí nkε.

14 De məǹnì kè Yesu bè nàké páíí ke d̀: Dasaa kúmu.

15 Dè né n naatimu di kprí n yí bomè deborè dè bo yiem̀mè kè di nni ntá. Tí kə̀tenè o borè.

16 De məǹnì Tomaa wèè do tú detáátə̀birε kòo nàké betə̀bè ke d̀: Ti kə̀tenè kə̀wə̀nnénè ti Yiè nkékú.

Yesu duóm̀mè kè Dasaa yā́nté

17 Kè Yesu m̀bo tuəkoo Betannii ke s̀ mbè kũnné Dasaa kè dè m̀kε yewe yènàà.

18 Betannii do í détirìnè Sedisadεmmu, dè bo mbo cidòmétìrìbè bètā̀ti.

19 Kè Sifubεε yènní péu kékə̀tení ke bo d̀u mMariti nè Maari be tãũ kũũ.

20 Mariti kèè diì məǹnì Yesu kèróomè, kè Maari nkari təcìtèè kòo kə̀te kòò co,

21 kòò nàké ke d̀: N Yiè nkàa do mbo die n tãũ na ba nkú.

22 N né yému ke do nkàa beke ti Kuyie kù bo ti d̀d̀.

23 Kè Yesu ò nàké ke d̀: A tãũ yóó yā́ntému.

24 Kè Mariti d̀: N yému ke d̀ mmukúkéyā́ntímù yie, diyie səǹni yie ò bo yā́nté.

25 Kè Yesu ò nàké ke d̀: M̀i tu mukúkéyā́ntímù ke tú mufòmmu. Wèè n tá ò bo nfòu bá kòò ku.

26 Bèè kó dimàà n tá bè báá kú bìti. A ti yienàà?

27 Kè Mariti ò tḗnné ke d̀: N Yiè, n támu ke d̀ nha tú Kirisi Kuyie mBire dèè kə̀tení kutenkù miεε.

28 Ò béi memme kédeè kékə̀te kə̀wεε Maari ke d̀: Ti Yiè nkə̀tení ke da yu.

29 Kè Maarii íté mecā́ nkénkəri Yesu borè.

30 Yesu mu ndo í ta diheì miεke, ò do kpaá Mariti do ò co dè nde.

31 Sifube bèè do bonè Maari koò bàá nkè bèe yà ò ìtémè mecāā nkóò tūnne kè be yèmmè dò nhò kòri kufōti borè nde ke bo kuó.

32 Kè Maarii tuōke Yesu borè kénínkóo o ìikè kóò nàké ke dò: N Yiè, kàa do mbo die n tãũ na bá nku.

33 Kè Yesu yà ò kuòmmè, kè Sifube múnke kuò, kòo yèmmèe caàrè mediè nkè mesémmèe ò pī.

34 Kòo beke ke dò: Di ò kūnné de? Kè bèe ò tēnné ke dò: Tì Yiè nkòtení kényà.

35 Kè Yesu kuó.

36 Kè Sifube dò: Wénténè wè ò dó mèè botí.

37 Kè bèmabè ntú: Wenwe wèè wéi nkuyũònkù ò na bá nna kédàò tìmatì kè Dasaa báá kúà?

38 Kè Yesu yèmmèe wēte kécaàrè kòo kote kufōti borè. Bè do kù keú ditári ndi képoo nditári.

39 Kè Yesu bè nàké ke dò: Pootenè ditári! Kè Mariti, ocũ tãũ dò: N Yiè, nhò bo ncaàrè, diyìe naannì ndi yìe nè bè ò kūnnè.

40 Kè Yesu ò tēnné ke dò: N da nàké tì, kàa tì tá, a bo yà Kuyie nkó tikpetì.

41 Kè bèe pootè ditári, kè Yesu búuté keĩnkè ke dò: N Yiè nda dǔunnè mutōmmú a dàòmè n da mǎo tì.

42 N yému ke dò nha dǎori n da békú tì kó dimàà, nné béi memme kè dè bo yie nkè benitìbè bèe m murí kè bèe nyé ke dò nfǒò n tōnní.

43 Ò béi memme kédeè képīéké ke dò: Dasaa yènní!

44 Kòo cū yènní ke fī ntiyàtì o naàcèi nè o nǎu nè o ìikè, kè Yesu bè nàké ke dò: Fīntenè we kòo íté.

*Bè do wēnnémè dinùù ke bo kuᵛ Yesu
(Wénté Matie 26:1-5 nè Mariki 14:1-2 nè Duku
22:1-2)*

⁴⁵ Kè Sifube bèè do bonè Maari kényà Yesu dᵛ dè, be miēke kè besũkùbèe yie nYesu.

⁴⁶ Kè be kó bèmabèe kate kénáké Fadisĩēbe Yesu dᵛ dè.

⁴⁷ De mᵛnnì ikuᵛ nìùbè kó bekótìbè nè Fadisĩēbe kè bèe tí dibeéntĩnnì diēri ke dᵛ: Ti yóó yĩme? Onìti yie mmè ndᵛᵛrimè tidietì péu?

⁴⁸ Kè ti yóú kòò mè dᵛᵛri benitìbè bemᵛu bo yie nho kpeti, kè Odommu kabee katení, kèpᵛnte Kuyie ncĩētè kétieke ti èi.

⁴⁹ Kè be kóò mᵛu bè tu wè Kayifu, wèè do tú ikuᵛ nìùti diēwè de benni, kòò bè nàké ke dᵛ: Di í banté.

⁵⁰ Di í yé ke dò ndè tú di kó mesàà mmè onìti òmàà bo kúmè kubotí kpéi, kè kubotí kumᵛuu cootàà?

⁵¹ Ò do í náá nde kó tináaᵛtì nè o mᵛmmuᵛ, ò do me ntúmè ikuᵛ nìùti nwe de kó dibenni, kè Kuyie nduᵛ nkòò nnáá Yesu wèè yóó kúmè kubotí kpéi.

⁵² Dè í tú Sifube máà kpéi nke ò yóó kúmè, ò dᵛ kèwēnné Kuyie mbí nyi kè ìi náá nhonitì òmàà.

⁵³ De kó diyìè ndi Sifube wēnnémè dinùù ke bo kuᵛ Yesu.

⁵⁴ Bá ò ténke í nyie nkénfeí Sifube miēke, kékate diheì dᵛ bo dikpáà miēke kè bè dᵛ tu Efadayimmu, ké nke mᵛo nè ò tancóumbè.

⁵⁵ Ke sᵛ ndiyentébbanni tᵛᵛnnì kè benitìbè kᵛri Sedisademmu, ke bo wénkùnnē bemàà kè dibanni né tuakení.

⁵⁶ Kè bè nwanti Yesu, ke békú betᵛbè Kuyie ncĩētè miēke ke tú: Di yèmmè dò nhò bo katení dibannaà?

⁵⁷ Ikuᵛ nìùbè nè Fadisĩēbe do nàkému ke tú kè wèè ò yà, wèè náké kè bèe ò pĩ.

12

*Maari do còummè tùdààrí Yesu naàcèi
(Wénté Matie 26:6-13 nè Mariki 14:3-9)*

¹ Dè do kpaá yewe yèkuò ndi diyentébanii bo tuòkenímè, kè Yesu kate Betanii, Dasaa, ò do duó nkè wèè yánté o ciè.

² Kè bèè ò ànné kupòòkù, kè Mariti mbè àà tidiiti Dasaa nè betòbè kè bè kàri nè Yesu kè bè yo.

³ Kè Maarii túóté tùdààrí natiwè wèè donku yóu, kécóú Yesu naàcèi, kéũténè o yùtì, kè kufòòkuu dátínné teciētè tèmou.

⁴ Yesu tancóumbè kóò m̀ou Sudaasi Isikadiyoti wèè yóó ò fité kòò béi nke d̀:

⁵ Dè dòmmè kòò càke de kóò tùdààrí, ti na báá nhò fité dibenni tómmú díítí, kèpāmmú becĩribàà?

⁶ Dè í tú mesémmè do ò bonè becĩribè kòò nnáá mmemme, ò do tú oyúókù nwe kè wèè ntou idiítí ke yuuku de mièke.

⁷ Kè Yesu ò nàké ke d̀: Yóu we, ò còú nde kóò tùdààrí n kũnnímù kpéi nke.

⁸ Becĩribè yó ndi bonèmu sáà, mí mme nyí yó nhã ke di bonè.

Ikuú niùbè kó bekótìbè dàkemè ke bo kuò Dasaa

⁹ Kè Sifube péuu keè Yesu bomè Betanii, ketíínko ke bo yànè Dasaa Yesu do duó nkè wèè yánté.

¹⁰ Kè ikuú niùbè kó bekótìbèè dake ke bo kuò Dasaa.

¹¹ Ke yé wèè do temè kè Sifube péuu bè yóu kètũnne Yesu.

Yesu do kərimè Sedisadēmmu ke deke disāmmarimbii

(Wénté Matie 21:1-11, Mariki 11:1-11, Duku 19:28-40)

12 Kè dèe wenté kè benìtìbè bèè kàtení diyentébbanni Sedisadεmmu kè bèe keè Yesu kéroómè,

13 kékõũ tipuonti kékote kóò co kempĩèkù ke tú: Mesàà nní mbonè Isidayεεribe kóo kpààti wèè kèríní nè ti Yiè nkó diyètìrì.

14 Kè Yesu yà disāmmarĩmbii kédeke, kè dèe dɔ̀ò tì wàrimè ke tú:

15 Díndi Sedisadεmmu kɔ̀be di bá nyĩèkù, òntenè di kóò kpààti ke kèríní ke deke disāmmarĩnsèrì kó dibii.

16 De m̀nnì Yesu tancóumbè mu nyí mbanté dèè d̀òrì. Ò dèke dìi m̀nnì ndi keĩnkè kè bèe dentení tìi wàri o kpéi tìi sòò d̀òmmè.

17 Bèè kó dimàà do neínè Yesu káyà ò yumè Dasaa kufōti miεke kòò yànté, kè bè nnáá nhò d̀ò dè.

18 Yesu duómme kè Dasaa yànté deè d̀òke do te kè benìtìbè péuu kàtení kóò co.

19 Kè Fadisĩèbe nnáá mbetɔ̀bè ke tú: Ti í yóó na kédɔ̀ò dèmarè, benìtìbè beməu we ntũnne.

Kerekibe do wantimè Yesu

20 Kè Kerekibe mabè kóké be miεke bèè do kàtení Sedisadεmmu dibanni Kuyie mbáámmu.

21 Kè bèe kote kénáké Fidipu wèè yènnì Betisaidaa Kadidee kó kutempè nke d̀ò: Okóti, ti d̀ò káyà Yesu nwe.

22 Kè Fidipuu náké Æntidee kè bèe nei bedé ké tì nàké Yesu.

23 Kè Yesu bè nàké ke d̀ò: Dè t̀òkemu kè bè bo déúk̀unne Onìtìbire.

24 Timóm̄m̄nti nti n yóó di nákémè, kè bè í buotí medibii mmè ò m̀bo mè máà ndi, kè bè me mmè

buotí, de m̀̀ǹǹǹi ndi mè ãõ yènnímè, kébutε kè tidiit̀̀i p̀̀eíté p̀̀eu.

25 Wèè bo ndó o f̀̀õmmu, ò bo mù fétinnε, kè wèè í d́o o f̀̀õmmu ketenkè kie mmiεke k̀̀o mm̀̀u m̀̀ke s̀̀ã.

26 K̀̀o m̀̀u p̀̀i n k̀̀o mutõmm̀̀, ò nni ntũ, kè m borè wè ndε mbo. Wèè p̀̀i n k̀̀o mutõmm̀̀ n cice bo ò sãnte.

Yesu nàkémè o kũũ nkpeí

27 Di m̀̀m̀ǹǹi n yèmmè cààrè mediè, m bo ỳ̀i n deetènè me nféũtímàà? Bìtì! N k̀̀tení meè kpeí.

28 M bo ỳ̀i: N cice déúk̀̀nne a yètirì. De m̀̀ǹǹi kè bèε keè metammè mamè keĩnk̀̀nì kè mè tú: N di déúk̀̀nne mu ke bo yíε kè di déúk̀̀nne.

29 Benitibè bèè do dè bo kékeè de k̀̀o metammè kè bè d̀̀: Fetapíéfè nfε. Kè betòbè d̀̀: Kuyie ntõnni mari dii ò béinnè.

30 Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Di kèè mèè tammè í náá mm̀̀i kpeí, mè náá ndi kpeí nke.

31 Di m̀̀m̀ǹǹi ndi Kuyie nyóó bekénnèmè kutenk̀̀u kuu, di mm̀̀ǹǹi ndi Kuyie nyóó betimè kutenk̀̀u kuu nkóo kpààtì.

32 Kè bè n dèe ndi m̀̀ǹǹi kudóũ ĩnkè, m bo yũõnni benitibè bem̀̀u m borè * mmèmmε kudapããtì ĩnkè nè ò yóó dekemè keĩnkè.

33 (Ò do béi memme ke bo benke ò yóó kú mùu kũũ mbotí nku.)

34 Kè benitibè d̀̀: Bè ti nàké ikuó miεke ke tú Kirisi yó nfòumu s̀̀ã. A bo ỳ̀ime ke d̀̀ bè bo dee nhonitibire kudóũ? We ñ̀̀ǹt̀̀i bire ndε?

35 Kè Yesu bè nàké ke d̀̀: Kuwenniku kpaá di bonemu, k̀̀ né í yóó m̀̀nte, ñ̀̀kérínè kè k̀̀ kpaá bo,

* 12:32 De k̀̀o dináànkèè miεke Yesu náá mbè yóó ò dèe

kè dibìnnì báá di déété, ke yé wèè kèrí dibìnnì miéke
ò í yémè ò kòri kè.

³⁶ Kuwenniku kpaá ke di bonèmu, ntánè ku, kè
dèe yie nkè di naá nkuwenniku kó ibí. Yesu béi
mmemme kédeè kéíté késori.

Sifube í tāmè Yesu

³⁷ Bá Yesu do me ndòòmè tidietì péu kè bèe yà, bè í
nhò tá.

³⁸ Kè dè bo dòò Kuyie mpããnáàntì náàntò Esaii do
béi ntì ke dò:

N Yiè, we nyie nha náàntì ti náá ntì,
we mbanté a wērímú a benke mù?

³⁹ Esaii do béimmu mù te kè bè í banté, ke dò:

⁴⁰ Kuyie nkuù bè yèìkùnne

kuù kpénkùnne be to,

bè yàà bo yà mèè kpéí nnè be nuò,

kébanté kè be yèmmèe ceete

kè kùu bè miékùnne.

⁴¹ Esaii do yà Yesu kó tikpetì nti kènnáá nho kpéí.

⁴² Kè Sifube kó bekótìbè péuu yie nYesu bá dè né í
nfeí, Fadisīēbe yàà bo bè bèti mèè kpéí kutíintouku.

⁴³ Ke yé bè do dómè benitìbè kó yesãã nye kè dè
pèēté Kuyie nkperi.

Yesu náàntì bo ti bekénè

⁴⁴ Kè Yesu pīēké ke dò: Wèè n tá dè í tú ò tá mí nwe
m mää ò támu wèè n tōnní.

⁴⁵ Wèè n yà ò yàmu wèè n tōnní.

⁴⁶ Kè Yesu dò: N tú kuwenniku nku ke kòtení
kutenkù miéke, kè wèè n tá ò bá mbo dibìnnì
miéke.

47 Kòò mǎu kèè n náàntì ke í dǎari tì yěmmè míl í yóó ò bekénè, ke yé n yí kàtenímè ke bo bekénè kutenkù, n kàtení ke bo kù deetému.

48 Wèè n yete ke yete n náàntì, n náàntì tì yóó ò bekénè diyìè sǎnni yìè.

49 Ke yé n yí náámmè m mómumu n kpeti, n cice wèè n tǎnní weè n duó n dò nkénáké tì benitibè ké tì mbè tié.

50 N yému ke dò nhò yé n náké tì tu mufòmumu mùu bo sǎà mu kpeti nti, deè kprí nte kè n náà nhò yé n náké tì mǎà.

13

Yesu òúmè o tancóumbè naàcèi

1 Kè diyentébannti ntú nanke kè Yesu banté ke dò nho mǎnni tùòke ò bo ítemè ketenkè ìnkè kédeke o cice borè, ò né me ndómè o kǎbe bèè bo ketenkè ìnkè, kòo bè benke ò bè dómè mediè.

2 Bè yo ndì mǎnni ke sǎ ndibòò dié nke ãnné Sudaasi Isikadiyoti Simò kó debire meyèmmè ò bo fíténèmè Yesu.

3 Yesu me nyémè ke dò nhò bonní Kuyie mborè, ke wéti ku borè, kè kù ò duó ndemòu.

4 Kòo íté kédáté o yaàbòrì, kébouté kuyààkù ò do bou kù o ka,

5 kéãnné meniè ndibuu kéketé kénhou o tancóumbè naàcèi, ke ùùtìnè kuyààkù ò do bou kù o ka.

6 Kétuòke Simò Pieri borè, kòò dǎ: Fǎ n Yiè, nkè fǎò óúté n naàcèià?

7 Kè Yesu ò náké ke dǎ: Di mǎnni n dǎari dè a mu mbáà dè banté, a bo dè banté diyìè mari.

⁸ Kè Pierii yete ke dò: A báá sù n naàcèi. Kè Yesu ò nàké ke dò: Kè n yí sù a naàcèi ti bá nkpaá wē.

⁹ Kè Simṓ Pierii ò nàké ke dò: Kè memme n Yiè, ndè í tú n naàcèi máà, sùnè n nṓu nè n yuu.

¹⁰ Kè Yesu ò nàké ke dò: Wèè wùṓ ò tēnke í dò nkéwuṓ, kòò í sù o naàcèi nsi ke wenke. Díndi wennimu dè né í tú dimṓ.

¹¹ Yesu do yému wèè yóó ò fité, kè deè íte kòò dò: Di í wenni di mṓ.

¹² Ò sù di mṓnni be naàcèi kédeè kédáátí o yaàbòrì kékaroò bè yo ndè, ké bè beke ke dò: Di banté n dṓṓràà?

¹³ Di n yu ke tú Okótì, di Yiè, mómumuṓ nwe, n we ntú.

¹⁴ Mí nwèè tú Okótì, di Yiè, kè nh sù di naàcèi, di dò nkéhésumu ditṓbè naàcèi.

¹⁵ N di benke di dò nkéndṓori mèmme ditṓbè.

¹⁶ N di náá mómumuṓ nwe, otṓntì í deunè ò pī nwè mutṓmmú, ditṓnni me nyí deunè wèè di tṓ.

¹⁷ Di bantému de kó medṓrìmè, mmè dṓṓrinè dè bo ndi naati.

¹⁸ N yí náá ndimṓ di kpéí, n yému n tāāté bè, tìi wàri tì né dò nkédṓṓmu tìi tú: Nè wè ti wē nweè kònté ke n dokùnè.

¹⁹ M pánke ti ndi nàkému kè tì mu nyí tùṓkení, kè dè tùṓkení di mṓnni di nyé ke dò n tú, n tú wè.

²⁰ N di náá mmómumuṓ nwe, wèè cṓuté n tṓ nwè ò cṓuté mínwe, kè wèè n cṓuté ò cṓutému wèè n tṓnni.

Yesu nàkémè wèè yóó ò fité

(Wénté Matie 26:20-25 nè Mariki 14:17-21 nè Duku 22:21-23)

²¹ Yesu béi mmemme kòò yèmmè caàrè mediè nkòò dò: N di náá mmómumuṓ nwe di kòò mṓ wèè yó n fité.

22 Bá o tancóumbè í mbanté ò yě nwè kénwéí wéí betòbè.

23 Yesu tancóumbè kóò mǎù ò dǎ wè mesàà, kòò kàri koò pékénè.

24 Kè Simǎo Pierii ò pàsìrì ke dǎ: Beke we káyà ò yě nwè nwe.

25 Kòo sǐnnǎo kébekè Yesu ke dǎ: N Yiè wen-ninwe?

26 Kè Yesu ò nàké ke dǎ: N yóó pǎòtè pǎèè tikũnti kédúó nwè nwe.

Meǎmè ò pǎòtèmè pǎèè kédúó nSudaasi, Isikadiyoti bire.

27 Sudaasi cǎutè dìi mǎnnì pǎèè kè dibǎò ta o yèmmè kè Yesu ò nàké ke dǎ: A yóó dǎò tì, dǎò ti mecǎã.

28 (Ò kàrinè bè ke yo, be kóo mǎù í mbanté mùù te kòò ò nàké memmè.

29 Sudaasi weè do me ntǎumè idiítí, kè bèmabè yèmmè ñdò nYesu yě nwèè kǎte kédonténì dibanni kó mudii mmu, yoo wèè pǎ dèmarè beçǐrìbè.)

30 Kè Sudaasii cǎutè pǎèè káyè mecǎã, ke sǎ ndè urike.

Ditannùù pǎnnì Yesu ti dúó ndì

31 Sudaasi yè dìi mǎnnì kè Yesu bèi nke dǎ: De mǎnnì tǔðkemu kè Onìtibire bo déúkũnne de yètìrì, kédéúkũnne Kuyie nkperi.

32 Kè Onìtibire dèúkũnne Kuyie nyètìrì, Kuyie mmúnke bo déúkũnne de kperi bàmbà.

33 M bí, n yí yó nkpráa ke di bonè kè dèe mǎnte. N yitimu kè di bo n wammú kémónté, n nàké tì Sifube n ti ndi náá, di báá na kékǎte n kǎri kè.

34 N di nàké ditannùù pǎnnì ndi, n dǎnè ditòbè. N di dǎke mèè botí ñmè ndǎnè ditòbè.

35 Kè di dó ditàbè, mèmme bè bo bantémè ke dò ndi tú n tancòumbè.

Yesu nàkémè Pieri ò yóó ò pàrikémè
(*Wénté Matie 26:31-35 nè Mariki 14:27-31 nè Duku 22:31-34*)

36 Kè Simᵃ Pierii ò beke ke dò: N Yiè a kəri ke? Kè Yesu ò tḗnné ke dò: A báá na ké n neinè bàmbà, dè yóó yíemu kàa n tūnnᵃ.

37 Kè Pierii ò beke ke dò: N Yiè, ba nte kè m báá na ke da neinè bàmbà? N yiemmu ke bo kú a kpéí.

38 Kè Yesu ò tḗnné ke dò: A mènke yē nha bo kú n kpéínáà? N da náá mómumu nwe, təkote bo nyóó kuó nkàa pàrikè kuce mètāāti ke tú a í n yé.

14

Yesu weè tu kuce

1 Kè Yesu bè nàké ke dò: Di yèmmè báá caàrè. N tánè Kuyie nké nni ntá.

2 Mefiè nsūmu n cice cīètè, kè dè do í dò mèmme nna bá mbéi. N kūnti ke bo tūnte di yó mborè nde.

3 Kè n kò ke tūnte di yó mborè, m bo wētení ke di túóté kè dí mbo m borè.

4 Di yému n kūnti kè, ke yé kuce.

5 Kè Tomaa dò: N Yiè, ti í yé a kūnti kè, ti bo yīme kényé kuce?

6 Kè Yesu ò nàké ke dò: Mī tu kuce, nè timómmoni, nè mufòmumu. Òmòù í kəri n cice borè ke í yè m borè.

7 Kè di do n yé di na nyému n cice, di me nhò yému ke ò yà.

8 Kè Fidipuu béi nke dò: N Yiè, nti benke a cice kè dè nti sannè.

9 Kè Yesu ò tēnné ke dò: M me ndi bonè dii daa a mu nyí n yíétáà? Wèè n yà ò yàmu n cice. Dè dòmme kàa tú n da benke n cice?

10 A í tá ke dò n cice bo m miēke kè m bo o miēkaà? N di náá ntù náàntì í tú n kpèti, n cice wèè bo m miēke wèè pī nho tōmmú.

11 Nni ntánè m bomu n cice miēke kòo bo m miēke, kè di me nyí n tá tū nni ntánè m pī mùù tōmmú.

12 N di náá mmómumu nwe, wèè n tá ò bo pī mmutōmmú m pī mmù kè mù ndeu kápèēté m pī mmù ke yé n kūntimè n cice borè.

13 Di bo mǎo dèè kó dimàà nè n kó diyètìrì, m bo dè dòò kédéúkùnne n cice yètìrì.

14 Kè di mǎo dèmarè nè n kó diyètìrì m bo dè dòò.

Wèè n dó wè nyíé n kó tináàntì

15 Kè di n dó mpínnè n tannò.

16 M bo bántè n cice kòo di duǎnní obáàntì tǎu, kòo ndi bonè sáà.

17 Wèè tu Muyaánsààmù timómmoni kōmu, kutenkù kuu nkǎbe báá na ké mù cǎuté, bè í mù wùó mbè me nyí mù yé, díndi me mmù yému, kè mù di bonè ke bo di miēke.

18 N yí yóó di yóu kè dí ndò nyiciribí, n wētínímu di borè.

19 Dè bo yíé sǎmpó kutenkù kuu nkǎbe ténke bá n yà, díndi me n yóó n yàmu ke yé n fòùmè kè di yó nfòu.

20 Dè kó diyèè di bo banté ke dò m bo n cice miēke, kè di bo m miēke, kè m bo di miēke.

21 Wèè yie n náàntì ke dǎori tì yēmme wèè n dó, kè wèè n dó, n cice bo nhò dó, kè nní nhò dó kòò benke m máà.

22 Kè Sudii ò beke ke dò: N yiè ndè dòmme kàa bo ti benke a maa, ke baa benke a maa kutenkù kabe.

23 Kè Yesu ò tēñné ke dò: Wèè n dó ò yó mpĩmmu n náaanti kè n cice nhò dó, kè tí katení ké nhò bonè.

24 Wèè í pĩ n náaanti ò í n dó. N di náá ntùí náaanti í tú n kpɛti, n cice wèè n tōnní o kpɛti nti.

25 N ti ndi nàkémú ke kpaá ke di bonè.

26 Obáaanti Muyaánsààmú n cice yóó duənní mù n kó difòtìrì mù bo di náké deməu, ké di dentɛ n di nàké tì timəu.

27 N di duó ndiwèi ndi, n kó diwèi. N yí di ndi duó nkutenkù kuù nkōme, di yèmmè baa caarè, di kōmbùdì baa do.

28 Di kèemu n di nàkémè ke tú n kūnti n cice borè ke wētini. Kè di do n dó dè na ndi naatimu ke yé n kūntimè n cice borè wèè deu ke m pēēté.

29 N ti ndi nàkémú kè dè mu nyí tū̀kení, kè dè bo yie nkè dè tū̀kení dī mōnni di ntá.

30 N tēnke í yóó di náké tìmatì péu, ke yé kutenkù kuu nkóò kpàati kèrínimè, ò í mōke muwērimú mamú n yīnkè.

31 Ò kèríní kè kutenkù kabe beè bo banté ke dò n dó n cice ke dōri ò dómè. Íténè kè tí pēēté.

15

Yesu dōnnemè o maa mutie bè tú mù fīnyī

1 Kè Yesu dò: Mī tú fīnyī tie kó dikūnni kè n cice tú wèè mù te.

2 Ibake ìi n tukúnè ke í peí ò ì kōūmu, kè ibake ìi peí ke ì kēi kè ì bo dōke peité.

3 Tináaanti n di nàké tì dié nke di ciému, kè di wenke páíí.

⁴ Di nni ntaunè kè n di taunè. Kutebaku báá na kèpèité ke í taunè mutie. Mèè botí nku di báá na kèpèité ke í n taunè.

⁵ Mîi tú mutie kûnni kè di tú ibake, wèè n taunè kè nh ò tàunè weè pèi yebe péu, kè di í n taunè di báá na kédòò dèmarè.

⁶ Wèè í n taunè Kuyie nhò dootóomu, kutebaku òò kpeí kè bèè kù dootóo mèè botí, kè bèè kù tùóté kécóu nkè kùu cósúté.

⁷ Kè di n taunè kè n náaṅṅi bo di miεke, mṅṅè di dó dè, m bo dè ndi pā.

⁸ Kè di pèité yebe péu, mēmme n cice yètiri bo deukemè, kè dèe benke di túmè n tancóumbè.

⁹ N cice n dó mèè botí, m me ndi dó, n fííkúnè.

¹⁰ Kè di pī n tannò m bo ndi dó kè di nfííkú, m pīmmè n cice tannò kòò n dó kè n fííkú.

¹¹ N ti ndi nàké kè dè bo yie nkè di mṅṅe n kó diwèi ndi kè di di píe.

¹² Ntènè n di nàké dii tannùu: Ndónè ditṅbè n di dó mèè botí.

¹³ Wèè duó nho fṅmmu o kṅbe kpéi, wèè bè dó mediè.

¹⁴ Kè di dṅri n di nàké dii nùu di tú n népobè mbe.

¹⁵ N ténke í di tú betṅmbè, ke yé otṅnti í yémè wèè ò duó mmutṅmmú ò dṅri dè. N di tú n népobè mbe, ke yé n di benkemè n cice m benke dè demau.

¹⁶ Dîi í n tāāté mîi di tāāté, ke tú di kṅte kèpèité yebe yèè yó mbo sáà kè dèe yie nkè di mṅ dèè kó dimàà n cice nè n kó diyètiri, wèè dè ndi pā.

¹⁷ N di duó dii tannùu tú: Di bo ndómè ditṅbè.

Kutenkù kṅbe níimmè Yesu nè o kṅbe

¹⁸ Kè kutenkù kṅbe di níi, nyénè ke dò mbè keté ke níi mínwe.

19 Kè di do ntú kutenkù kòbe bè na ndi dómu, di me nyí tú ku kòbe, ke yé n di dènnenímè kutenkù, dèè te kè bè di níí.

20 Dentenèní n di nàké tì: Otōntì mǎu í dèunè wèè ò duó mmutōmmú. Kè bè n fěũ mbè yóó di fěũmmu kè bè me nyie n kpeti bè yóó yiemmu di kpeti.

21 Bè yóó di fěũ ndi tú mǎè kpéí nke n kòbe, ke yé bè í yémè wèè n tōnní.

22 Kè n do í kòtení ke bè nàké dè na bá ntú be kó meyetímè, n né me nkòtenímè ke bè nàké bè báá na képeri.

23 Wèè n níí ò níímmu n cice.

24 Kè n do í pĩ mmutōmmú otǎu mǎu í na ke pĩnmú, kè bè yá, dè na bá ntú be kó meyetímè. Bè me mmù yǎmu ke ti níí, mmí nnè n cice.

25 Tìi wǎri be kó ikuó miεε tìi dǎò tìi tú: Bè n níí detetirè.

26 Obáañtì Muyaánsààmù n cice yó n duó mmù kè n di duó, mù bo tuǎkení diì mǎnnì mù yó nnáá n kpéí nke.

27 Kè di múнке n náá n kpéí, nke yé di m bonèmè nè diketíríní.

16

1 N ti ndi nàké dè bo yiemmè mme kè di báá duó.

2 Bè bo ndi betì titííntouti, mǎnnì mari ké ndi kǎu kè be yèmmè dò mbè pĩ Kuyie ntōmmú.

3 Bè yó ndǎari memme bè í yé mǎè kpéí nke n cice, bè me nyí n yé m mómmuǎ.

4 N ti ndi nàkému kè de mǎnnì tǎǎkení, di dentení n di nàké tì, n yí tì ndi nàké nè dimǎnnì ke yé n di bonèmè.

Yesu nàkéme Muyaánsààmù yóó pĩ mmùù tōmmú

⁵ Di m̀m̀nni n kũnti wèè n t̃nni o borè nde, di kòò m̀u me nyi m békú n k̃ri kè.

⁶ Kè di yèmmè né cààrè n di nàké m̀è kpéi n k̃ri kè.

⁷ N di náá m̀mmu nwe, kè n kò dè bo ntú di kó m̀sàà, nke yé kè n yí kò, Obáànti sààwè í k̃riní, kè m me nkò m bo wè ndi dùnni.

⁸ Obáànti bo k̃teni dii m̀nni, ò bo nte kè benitibèe banté be yei, kébanté dèè tú timómm̃nti, kébanté Kuyie mbeénti bomè.

⁹ Be yei ntú bè í n t̃m̀è.

¹⁰ Bè í bantém̀è ke dò n d̃ori Kuyie ndóm̀è ke kũnti ku borè, di ténke í yó n yà,

¹¹ kébanté ke dò nKuyie mbeénti bo ke yé Kuyie mbekénèm̀è kutenkù kuu nkóo kpààti ke dèè.

¹² Tináànti kpaámu péu n na ndi nàké tì, di me mmu mbáá na ké tì kèè di m̀nni.

¹³ Muyaánsààm̀u mùu tu timómm̃nti mù bo k̃teni dii m̀nni, mù bo di nàké tim̃u, ke yé mù í yó nnáámm̀è nè mu kó muw̃rím̀ú, mù yó nnáá mm̀u kèè tinti ke di nàké dèè kpaaní.

¹⁴ M̀u bo nni nsánti ke yé mù yó nnáámm̀è mù kèè tinti m borè.

¹⁵ N cice m̀ke dè dem̃u dè tú n kperè nde, dèè te kè n tu Muyaánsààm̀u bo ndi náá mm̀u kèè tì m borè.

Yesuyèmm̀è o k̀be yèmm̀è bo cààrè k̀w̃te k̀enarike

¹⁶ Dè bo yíé sámp̀ó di ténke bá n yà, kè dèè w̃te keyíé sámp̀ó kè di n yà, ke yé n kũntim̀è n cice borè.

¹⁷ Dè m̀nni kòo tancòumbè mabè mbékú betòbè ke tú: Ñnti náànti tu, dè bo yíé sámp̀ó di ténke bá n yà,

kè dèe wēte kényíe sám̀pó kè di n yà, ke yé n kũntimè n cice borè?

¹⁸ Ba ntú dè bo yíe sám̀pó? Ti í banté mùu me ntú.

¹⁹ Kè Yesu banté bè dómè kóò beke ké bè nàké ke dò: Di dó kébanté mùu tu dè bo yíe sám̀pó kè di ténke bá n yà, kè dèe yíe sám̀pó kè di wēte ké n yaà?

²⁰ N di náá mmómmuə nwe, di bo kəmmú, kè kutenkù kəbe nyānku. Di yèmmè bo caàrè, ke de kó meyeñcaàrimè né naá ndiwèi.

²¹ Onitipòkù peí diì m̀nni dè ñ nhò yòumu, ke yé o m̀nni t̀̀keme kè debire yènní ke dèe wèe yènko kuyonku, ke yé ò peitémè onitì.

²² Di kperε me ndò, di yèmmè caàrèmu di m̀nni, ke bo narike di bo wēte ké n yà diì m̀nni, bá òm̀ù báá na kédeite de kó kuyeñnaatí.

²³ Kè de kó diyie t̀̀ke di ténke í yó mbekε timatì n di náá mmómmuə nwe de kó diyie di m̀ú dèe kó dimàà n cice nè nkó diyètìrì ò bo dè ndi pã.

²⁴ Nè yíenní di mu nyí m̀ə dèmarè Kuyie nè n kó diyètìrì, m̀ənnè kè kù di pã, kè di yèmmè ñnaatí.

Yesu namè kutenkù

²⁵ N di nàké de kó tináahtì nè dináaħhántìrì ndi, de m̀nni kraanímu, n ténke í yo ndi náánnè ke di àmmù, de m̀nni n yó ndi náá mpáíí nwe n cice kpeti.

²⁶ De kó dim̀nni di bo mm̀ú n cice di dó dè nè n kó diyètìrì. Dè í tú n yé n yó nhò báá ndi kpéí.

²⁷ N cice m̀mmuə ndi dómu di n dó mèè kpéí, ke tá ke do m bonní o borè.

²⁸ N yiténí n cice borè nde ke kàtení kutenkù, ke iti kutenkù ke kũnti n cice borè.

29 Kòo tancòùmbèè ò nàké ke dò: Nte a náámmè páíí bá a í ámmù.

30 Di òmònni ti bantému ke dò nha yé demou, kè dè í dò nhòmòùu benné ké nda békú tìmatì. Dèè te kè ti tá ke dò nha bonní Kuyie mborè.

31 Kè Yesu bè beke ke dò: Di tá di mmònnàà?

32 Dè mònni duunnímu ke tùòkení, kè di bo cíété kékúũ ndi cǐí ké n yóu. M me nyí yó mbo m máà, n cice m bonèmu.

33 N ti ndi nàké kè dè bo ndi naatimu ti kó metaummè miéke, bè yóó di fǐũmmu, di yèmmè né báá caàrè n namu kutenkù.

17

Yesu bàntèmè Kuyie nho tancòùmbè kpéí

1 Yesu béi mmemme kédeè kébóuté kéĩnkè ke dò: N cice de mònni tùòkemu, déúkùnnè a birè yètìrì kè dèè déúkùnnè a kperi.

2 Ke yé a dè duómmè muwǐrímú kè dè bo duó mmufòmmu mùù bo sáà benìtìbè a dè duó mbè.

3 Bè bo yǐétémè fǐ nKuyie mmómmònkù kùù bo kumáà, nè Yesu Kirisi a tǒnní wè dèè tú mufòmmu mùù bo sáà.

4 N dèèmu mutǒmmú a yé m pǐ mmù ke déúkùnnè a yètìrì ketenkè ìnkè.

5 Di mmònni n cice déúkùnnè n yètìrì, ké n duó ndisānni n do mǎke dì a borè kè kutenkù mu nyí dǎò.

6 Mǐi duó nkè bè da yǐété, benìtìbè a dèitení bè kutenkù, ke bè nni nduó, fǐò do bè te ke bè nni nduó nkè bè yie nha náàntì.

7 Bè bantému di òmònni ke dò mmǎke dèè kó dimáà bonní a borè.

⁸ Ke yé m bè nàkémè tináaṅtì a n duós ntì kè bè tì còuté ke banté ke dò m mènke bonní a borè ke yie nke dò nfóò n tōnní.

⁹ N yí da báá nkutenkù kàbe kpéí, n da báá nha n duós mbè kpéí nke, ke yé fóò bè temè.

¹⁰ M m̀ake dè tú a kperε ndε, k̀aa m̀ake dè tú n kperε. M̀em̀me k̀è bè déúk̀unko n ỳet̀ir̀i.

¹¹ N k̀unt̀i a bor̀ε ndε, n t̀εnkε í ỳó nkpaá kutenkù miεke, k̀è bεmbε ỳó nkpaá. N cice ẁèè dò mpáíí, m̀p̀í m̀bε ǹè a k̀ó diỳet̀ir̀i k̀è bè ǹwē nke dò oǹt̀i omáà mí nǹè f̀ó nti d̀omm̀è.

¹² M bè boǹε ke bè bà̀amu kutenkù miεke ǹè a k̀ó diỳet̀ir̀i, ke p̀í nha n duós mb̀è bá bε k̀óò m̀òù í feti, k̀è d̀è í tú ẁèè do dò nkéfeti ẁenwe k̀è d̀εε d̀òò t̀i ẁàri ke ỳemm̀è.

¹³ Di m̀m̀ònǹi n k̀unt̀i a bor̀ε ndε, ke kpaá ke bo kutenkù miεke, ke bè ǹáá nk̀è bè bo mm̀ake n k̀ó diẁèì m̀ediè.

¹⁴ M bè nàkém̀u a k̀ó tináaṅt̀i k̀è kutenkù k̀àbe bè ǹí bè í tú m̀èè kpéí nkutenkù k̀àbe k̀énd̀onǹè m m̀ómmùo n ỳi túm̀è kutenkù kou.

¹⁵ N yí da báá nke yé nha bè d̀enne kutenkù miεke, n yé nha mb̀è k̀ānk̀é oyεiwe nwe.

¹⁶ B̀è í tú kutenkù kuu nk̀àbe, m m̀ómmùo n ỳi túm̀è kutenkù kou.

¹⁷ Ẁenk̀unne bε né a ǹáaṅt̀i, a ǹáaṅt̀i tu tim̀ómm̀ònt̀i nti.

¹⁸ A n t̀ōnǹi m̀èè bot̀i kutenkù miεke mm̀ε mb̀è t̀ũ̀ò nku miεke.

¹⁹ N duós m máà bεè kpéí, k̀è d̀è bo yie nk̀è bè m̀ènke ntú a k̀àbe.

²⁰ N yí da báá mbεè máà kpéí, n da báamm̀u ǹè bèè ỳóó keè a ǹáaṅt̀i k̀é nni ntá bε kpéí.

21 N da báá nke tú bè íwě nke dò nhonìtì omáà, mí nnè f̄́ nti dòm̄mè ké nti taunè kè kutenkùu banté f̄́ ò n t̄́nnímè.

22 M bè duóm̄mu tikpetì a n duó ntì, kè bè bo íwě nke dò nhonìtì omáà m mí nnè f̄́ nti dòm̄mè.

23 Kè nní mbo be miéke kàa mbo m miéke kè bè íwě nke dò onìtì omáà, kè kutenkùu banté f̄́ ò n t̄́nnímè ke bè d́ a n d́ m̄è botí.

24 N cice n d́ kè m borè a n duó mbè nde mbo, ke wúó n kpetì a n duó ntì ke yé a n d̄́kemè ke mu nyí d̄́ kutenkù.

25 N cice a tú timóm̄m̄nti yiè nwe, kutenkù kabe í da yé, mí mme nda yému, kè n tancóumbè yé ke dò nf̄́ ò n t̄́nní.

26 M bè nákému a tú wè ke yó nsaké ke bè benkú, kè bè nyé ke dò nha bè d́ a n d́ m̄è botí, kè m bo be miéke.

18

Bè p̄́m̄m̄ Yesu

(Wénté Matie 26:47-56 nè Mariki 14:43-50 nè Duku 22:47-53)

1 Yesu nàké memme kédeè, nè o tancóumbè kè bèe íté kékote Setin̄o kó kukó, kè kupúú makù dè bo, kè bèe ta ku miéke.

2 Sudaasi wèè yóó fíté Yesu ò do yému de kó kupúú, ke yé Yesu nè o tancóumbè do k̄́rimè d̄́borè s̄́á.

3 Ikuó nùbè kó bekótíbè nè Fadisĩ̄be kè bèe t̄́nní beh̄́ap̄̀mbè nè ntih̄́ap̄̀nti t̄́i bàà Kuyie nc̄́t̄́t̄́ kè Sudaasii bè niité kè bè t̄́o fiti nè d̄́h̄́anne ke t̄́onè tikp̄̀r̄́nti.

4 Yesu me nyémè tì yóó ò tùàkení, kòò tóónko be borè ké bè beke ke dò: Di wanti we?

5 Kè bèè ò tēíné ke dò: Yesu Nansarɛti kou. Kè Yesu bè nàké ke dò: Mínwe! Kè Sudaasi wèè ò fité kòò bè nēínè.

6 Ò bè nàké dī mōnnì ke dò: Mínwe. Kè bè mbótírí ke duò.

7 Kè Yesu wēte ké bè beke ke dò: Di wanti we? Kè bè dō: Yesu Nansarɛti kou.

8 Kòò dō: N di nàkému ke tú mínwe, kè di wanti mínwe, yóunè betòbè kè bèè íté.

9 Mēmme kè dèe dāò kéndōnnè ò bēi ntì ke tú: N cice n yí fétinne a n duó mbè kóò mōù.

10 Kè Simōo Pierii kpatε disiè kékōũ ikuó niùti diewè tōnti toò youri. Dε kóò tōnti yètiri do tú Madikuusi.

11 Kè Yesu nàké Pieri ke dò: Nōnne a siè di nòrikù, a yèmmè dò m bāá yà fεbòòfè n cice n duó nfèà?

Bè kàtenèmè Yesu Anni borè

12 Kè behāāpòmbè kóò kótì duó ndinùù tihāāpònti nè tì bàa Kuyie ncīètè kè bèè pī nYesu kéboú.

13 Kε kété kóò kàtenè Anni, Kayifu còkù cīètè, wèè do tú ikuó niùti diewè dε benni.

14 Wèè Kayifu do nàké Sifubε ke dò: Dè bo nwenni onìti omāà bo kúmè kubotí kumōu kpéí.

Pieri nēnnimè Yesu

(Wénté Matie 26:69-70 nè Mariki 14:66-68 nè Duku 22:55-57)

15 Simōo Pieri nè Yesu tancóuntì tōù mōù, kè bè ntũ nYesu. Ikuó niùti diewè né me nyémè Yesu tancóuntì tōù, kè wenwee ta.

16 Kè Pieri nkpaá ditowaà ke kari dibòrì kè Yesu tancòuntì, ikuó nùtì diewè yé wèe yènní kénáké osapàà nwèè bàa dibòrì kè Pieri bo ta.

17 Kè de kóo sapàà mbeké Pieri ke dò: A múnke í tú we ònìtì kóò tancòuntì nweà? Kè Pieri dò: Ì! N yí ò tú!

18 Ke sós mmuséé mbo kè behāāpòmbè nè betōmbè kè bè tòtinnè muhāá nke iiri, kè Pieri ncómmú ðeborè ke iiri.

*Ikuó nùtì diewè beké tì Yesu o tié nyĩnkè
(Wénté Matie 26:59-66 nè Mariki 14:55-64 nè
Duku 22:66-71)*

19 Kè ikuó nùtì diewèe beke Yesu o tancòumbè kpeti nè o tié nkpeti.

20 Kè Yesu ò tēñné ke dò: N yí nàké tìmatì disòrì, nh ã ñtiè ntítíntouti nè Kuyie ncīētè diētè mieke nke Sifube βεμου ã tí ndè.

21 Dè dòmmè kàa m bèkú? Beke nh ã nnáá nkè bèè bo, bè yému n nàké tì.

22 Yesu béi mēmmē kè kuhāāpònkù kùù ò tókénè kè kùù ò bènte ke dò: Ikuó nùtì diewè nwe a náámmè mēmmaà?

23 Kè Yesu dò: Kè m béi tiyēiti nti benke tì tu tiyēiti? Kè m mē béi tisààtì nti ba nte kàa m poté?

24 Mēnēme kè Anni yóu kòo nkpaá bou kòo ò duónko ikuó nùtì diewè Kayifu.

*Pieri nēnnimè Yesu
(Wénté Matie 26:71-75 nè Mariki 14:69-72 nè
Duku 22:58-62)*

25 Kè Simō Pieri ñdè kpaá ke iiri, kòo mōu wēte kòò beke ke dò: A í tú we ònìtì kóò tancòuntì ñweà? Kè Pierii ò nēnni ke dò: N yí ò tú.

26 Kè ikuó niùti diewè kóo tǒntì, Pìeri dàte wèè toò cǐètè kouu béi nke dò: N do da yàmu kàa ò neínè kupúú miéke.

27 Kè Pìerii wēte kóo nènni ke dò: N yí ò yé. De mǎnnì kè tekotee kuó.

*Pidati bekénèmè Yesu
(Wénté Matie 27:1-2, 11-14 nè Mariki 15:1-5 nè
Duku 23:1-5)*

28 Kè bèe íténè Yesu Kayifu cǐètè, kóo sǒnnè kùmàndàà cǐètè kè dè kpaá uu, kè Sifubee yete mutarimù bè yàà bo sǎũ mèè kpéi mbemàà képaà ndiyentébanni kó mudii.

29 Kè Pidatii yènní ké bè beke ke dò: Di yē nhoniti yie ñcàke ba?

30 Kè bèe ò tǎnné ke dò: Kòò do í càke demarè, ti na bá nhò kàtènní a borè.

31 Kè Pidatii bè nàké ke dò: Túóténè we, kóò bekénè di mómmǎmbé di kuó dòmmè. Kè bè dò: Ti kó ikuó í yie nti kuomè òmò.

32 Kè dè bo yie nkè dèe dàò Yesu do yē nhò yóó kú mùù kǔũ.

33 Kè Pidatii ta kudieku kényú Yesu kóò beke ke dò: Fǒò tu Sifube kóò kpàtàà?

34 Kè Yesu ò tǎnné ke dò: A m békú nè amàà ndaà? Kè betabè bèe yē nha m beke?

35 Kè Pidatii ò tǎnné ke dò: N túmu Sifua? A botí kǎbe nè ikuó niùbè kó bekótíbè bèe da kàtènní m borè. A càke ba?

36 Kè Yesu ò tǎnné ke dò: N kó tikpàti í tú kutenkù kuu nkpeti, kè tì do nti ntú, n kǎbe na mbàaomu bá Sifube bá m pĩ. N kó tikpàti me nyí tú kutenkù kuu nkpeti.

37 Kè Pidatii ò beke ke dò: A tú okpààtì nwe yáá ba? Kè Yesu ò tēíné ke dò: A ti mbéi, n tú okpààtì nwe ke kòtení kutenkù, kè bè m pèité kè m bo náké timóm̄m̄nti. Bèè dós timóm̄m̄nti bèè kemmu n náaàtì.

Bè do yēm̄m̄ è bèe kuᵛ Yesu

(Wénté Matie 27:15-31 nè Mariki 15:6-20 nè Duku 23:13-25)

38 Kè Pidati dò: Ba ntú timóm̄m̄nti? Ò bēi mm̄em̄m̄e kényè kékote Sifube borè ké bè náké ke dò: N yí yà onìti yie n càkemmu ke dò nti ò kùᵛ.

39 Kéndonnè di kó ikuᵛ mieke di ãᵛ duóm̄m̄ è kè n fīī nkukpetínkù makù diyentébanni yìè, di dós n fīī nSifube kóo kpààtàà?

40 Kè bèe wekí ke dò: Ti í dós a fīī nyie, ti dós a fīī mBarabaasi nwe!

Barabaasi me ndo tú onitikòùti nwe.

19

Bè òóm̄m̄ è Yesu ipo kó dipì

1 Mēm̄m̄e kè Pidatii duó nkè bèe puotí Yesu yedá.

2 Kè tihāāpòntì duᵛke ipo kó dipì kóò òó, kóò dàtínné diyaàbòrì wūᵛrì.

3 Ke ní tóónnì kóò dᵛu nke dò: A kpeh̄nàà Sifube kóò kpààtì? M̄bo s̄áà! Kóò bèntè.

4 Kè Pidatii w̄ete kényènnì ké bè náké ke dò: N yóó ò dènnemmu kè di banté n yí yàmè ò càkemmu ke dò nti ò kùᵛ.

5 Kè Yesu yènnì ke óké ipo kó dipì ke dáátì diyaàbòrì wūᵛrì, kè Pidati dò: Ntenè we!

6 Ikuᵛ niùbè kó bekótíbè nè tihāāpòntì tìi bàà Kuyie ncf̄ètè kè bèe yà Yesu kèp̄ĩkè ke dò: Baaké we

kudapāātí! Kè Pidati d̀̀: Túóténè we di móm̃mm̃m̃be kébaaké! Mí n yí yà ò càke mù ke dò nti ò kùò.

⁷ Kè Sifubεε ò tḗnné ke d̀̀: Ti kó ikuó tú ò dò nkékuəmu, ò yī mēè kpéí nhò tú Kuyie mBire.

⁸ Kè Pidatii keè de kó tináañ̀ti kè kufɔ́wáá nhò auté.

⁹ Kòò wēte kéta kudieku kébεke Yesu ke d̀̀: A yènní de?

Yesu me nyí nhò tḗnné tìmatì.

¹⁰ Kè Pidati d̀̀: A í d́ó ké n tḗnné tìmatàà? A í yé ke dò m m̀ake muwḗrímú ke bo na ke da f̃f̃í, ke m̀ake muwḗrímú ke bo na ke da baakáà?

¹¹ Kè Yesu ò tḗnné ke d̀̀: A na bá mm̀ake muwḗrímú mamù n ýinkè kè Kuyie ndo í mù nda duó. Deè kpéí nte wèè m p̃í nke da duó nkòo kó meyei ndeunè a k̃mε.

¹² De m̀onnì kè Pidati ndó ḱéf̃f̃í nYesu, kè Sifubεε p̃ī̀kè ke d̀̀: Kàa ò f̃f̃í nha í d́ó okpà̀̀ti díewè Sesaa, wèè tú omáà okpà̀̀ti, ò yetε Sesaa kp̃eti nti.

¹³ Kè Pidatii keè de kó tináañ̀ti kédennení Yesu kékari obeénkà̀̀ri ìnkè, bè tú dè dibò̀̀ri bè ce di. Nè ebedee kó tináañ̀ti: Kabata.

¹⁴ Dè do tú diyìè s̀̀nni yìè ndi kè diyìè còm̃mú yeyo kè dè né bo wenté diyentébanni. Kè Pidatii náké Sifubε ke d̀̀: Ntenè di kóo kpà̀̀ti.

¹⁵ Kè bèè p̃ī̀kè mediè nke d̀̀: Baaké we! Baaké we kudapāātí ìnkè! Kè Pidati d̀̀: M baaké di kóo kpà̀̀ti kudapāātáà? Kè ikuó niùbè kó bekótíbè d̀̀: Ti í m̀ake okpà̀̀ti t̀̀u m̀ou kè dè í tú Sesaa.

Bè baakémè Yesu

(Wénté Matie 27:32-44 nè Mariki 15:21-32 nè Duku 23:26-43)

¹⁶ Mēm̃mε kè Pidatii bè duó nYesu kè bè ñk̃orinè ke bo baaké.

17 Kè Yesu n̄tə o dapããtí k̄étuəke dibòrì mari bè tú d̄i kuyuk̄ũ, nè be kó tináàntì miəke Kodikotaa.

18 D̄eñde bè baakémè Yesu kudapããtí nè benitibè mabè bèdébè, kòò soó mbe cuoke.

19 Kè Pidatii duó nkè bèe w̄ari t̄edab̄eetè ke d̄ò: Yesu Nansareti kou, Sifube kòò kpààtì, kédanne kudapããtí yómmè.

20 Bè do baaké dè Yesu do í d̄étirìnè dihei. Bè do w̄ari ebedee nè dat̄ēē nè ker̄eki nwe kè benitibè péu mp̄enkù ke tì kàà.

21 Kè ikuó n̄ùbè kó bekótibèe náké Pidati ke d̄ò: A na bá nw̄ari ke yī Sifube kòò kpààtì, w̄ari ke d̄ò ò yē nhò tú Sifube kóo kpààtì.

22 Kè Pidati d̄ò: N w̄ari tì tiñti.

23 Kè tihããp̄òntii baaké Yesu kédeè k̄étoté o yààti yecúò yènàà, bá kù nè ku kp̄eti, kè dè nkpaá o yaàbòrì dierì d̄i í m̄ake kuyī.

24 Kè tihããp̄òntii náké tit̄əbè ke d̄ò: Ti báá k̄eté di nyaàbòrì, ti t̄āū t̄été k̄éyà wèè bo di di.

Mem̄me kè d̄eè d̄ò tì w̄ari ke ȳemmè t̄i tu: Bè totí n yààti ke t̄āū n yaàbòrì dierì t̄été. Tihããp̄ònti do me ndòò.

25 Kè Yesu ȳò nè o ȳò nantè nè Maari Kodopaasi pokù nè Maari Makitadaa kou, kè bè còm̄mú Yesu dapããtí také.

26 Kè Yesu n̄wúó nho ȳò kòò pekénè o kòò tancòuntì ò d̄ó wè mediè, nkòò ò náké ke d̄ò: N ȳò, nte a bire.

27 Kè náké o kòò tancòuntì ke d̄ò: Nte a ȳò.

Mem̄me kòò ò t̄ùóté k̄ékonnè.

*Yesu kumè
(W̄enté Matie 27:45-56 nè Mariki 15:33-41 nè
Duku 23:44-49)*

28 Yesu me nyémè ke dò ndemou dè dòò kébéi nke dò: Sinéyēī sīi m̄ bo, kè dè bo dɔ̀ò tì wàri ke yēm̄mè.

29 Ke s̄ ndidúu marì dè ĩkú ke píéké menéyāā nkè tihāāp̄òntìi méú dis̄s̄ũ̄đ me miεke kéc̄ɔ̄ isóp̄ù kó kud̄ú kényoutoo kētuú nYesu nù.

30 Kòo s̄đte menéyāā nke béi nke dò: Demou dè dò̀mu.

Ke s̄inné o yuu kékú!

Kuhāāp̄ònkù kũũmè Yesu píkù dikpānni

31 Dè do tú diyìe s̄onni ndi kè dè né bo wenté teom̄p̄ùtè, kè Sifube nyĩ̀kù teom̄p̄ùtè bo ns̄ommè bè kpaá idapāātí ĩnkè. De kó teom̄p̄ùtè do m̄áánè diyentébanni ndi, kè Sifube m̄ɔ̄ Pidati dinùu ke bo píé bè baaké bè tààke, ké bè cũũnní.

32 Mem̄me kè tihāāp̄òntìi k̄ote k̄epíé bè baakénè bè Yesu be tààke.

33 Ke tūke Yesu borè k̄éns̄ nhò ku, bá bè í mpiè o tààke.

34 Kè kuhāāp̄ònkù makùu kũũ o píkù dikpānni k̄eduute, menie nnè meyĩ̀ nkè d̄e yènní.

35 Wèè d̄e yà wèè n̄á nkòo n̄á ntì tú timómm̄nti, ò yà tì ò ti nn̄á nkè dè bo yie nkè di ntá.

36 Dè dò̀ò ti wàri ke yēm̄mè m̄me t̄i tu: Bè í yóó k̄éété o k̄ũũ marì.

37 Kè titetì wàri ke tú: Bè yóó ȳamu bè dù̀ute wèè píkù.

*Bè kũũnnémè Yesu
(Wénté Matie 27:57-61 nè Mariki 15:42-47 nè
Duku 23:50-56)*

38 Dè dò̀ò mem̄me k̄edeè, Sosefu Adimatee èi kou wèè do tú Yesu kou kè dè s̄òri, ke ȳé ò do démè

Sifube, kòo kàte kéməə Pidati dinùù ke bo túóté Yesu. Kè Pidatii yie, nkòo kàte kòò tùóté.

³⁹ Nikadəmmu wèè do kàte keyènkè makè káyà Yesu kòò múnkee kàte, ke tɔ tùdààrí kòò kàreenè mutie mùù ò nte kòo cíi báá pããke mecãã. De kòò tùdààrí do bo mbo cidóòbè sipísitããti.

⁴⁰ Bédé kè bèè túóté Yesu kédəə Sifube òò dəòmè, kòò pãũ ntiyààti káyəəre tùdààrí.

⁴¹ Bè do baaké dè Yesu, dè do tókénè kupúú makù nku, kè kufōti pànkù makù dè bo bè mu nyí tanné kù òmòù.

⁴² Dè do yóó wenté teom̀pùtè nte, kè deè nte kè bè ndó mecãã, de kó kufōti né me ntókémè deborè, kè bèè dè nhò dəú.

20

Kufōtikperí

(Wénté Matie 28:1-8 nè Mariki 16:1-8 nè Duku 24:1-12)

¹ Dimáàsì kó kukūnwentóo kè dè nkpaá ke uu kè Maari, Makitadaa eì kouu, kàte kufōti kénsó nditári pòòte.

² Kòo coké kəwəte kénáké Pieri nè Yesu tancóuntì tòu Yesu dó wè ke dò: Bè kūtému ti Yiè, nti me n yí yé bè ò yīmè.

³ Pieri nè Yesu tancóuntì tòu kè bèè íte kénkəri kufōti

⁴ ke cokù kè Yesu tancóuntì tòu diénnè Pieri kətuəke kufōti,

⁵ késíéké káyà tiyààti bè do pãũ nti Yesu kè tì duó ò me nyí nta.

⁶ Kè Siməə Pierii tuəkení kəta káyà tiyààti bè pãũ nti Yesu kè tì duó ketenkè.

7 Kè kuyààkù kù do fī ndiyuu kè kù kpéú ke cãã nkε duó.

8 Kè Yesu tancóuntì tǎu wèè do niitè kétuàke, kòò múnkεε ta káyà kéntǎ.

9 (Yesu tancóumbè mu ndo í banté tì wǎri ke tú: Yesu do nkéyǎnté.)

10 Dε kó difǎnkúò kè Yesu tancóumbèε kò.

Yesu yǎntémè

(Wénté Matie 28:9-10 nè Mariki 16:9-11)

11 Kè Maari kpaá kécómmú kufōti bènnì ke kuò, nkε sīnné késíéké

12 káyà Kuyie ntǎrè yèdéè kè yè dàátí tiyaàpéitì ke kari bè do dǎú ndè Yesu, dii nho yuu do duó dè, dīteri o naàcèi do borè.

13 Kè yèε ò beke ke dò: Onitipòkù a kuònnè ba? Kòo yè tǎnné ke dò: Bè tùóté n Yiè nwe, m me nyí yé bè ò yīmè.

14 Ò béi memme kéwǎεεte káyà Yesu kòò còmmú, ò me nyí nhò banté.

15 Kè Yesu ò beke ke dò: Onitipòkù dè dòmme kàa kuò? A waà nwe?

Kòo yèmmè ndo okūnyóòrìwè nwe, ke dò: Kè fǎǎ ò tùóté, m benke a ò dǎú ndè kè n kote kòò tùóté.

16 Kè Yesu ò yu ke dò: Maari!

Kòo bunnó ke dò: Okóti! Nè be kó tináaǎntì mieke dabunni!

17 Kè Yesu ò nàké ke dò: Bá n kááké, m mu nyí dèke n cice borè. Kote kénáké n kòbe ke dò: N deètì n cice borè ndε, wèè tu di kóo cice, Kuyie nkùu di te.

18 Kè Maari Makitadaa εi kouu kote Yesu tancóumbè borè ke dò: N yǎmu ti Yiè.

Kòo bè nàké wè ò nàké tì.

Yesu benkemè omàà o tancòumbè
(Wénté Matie 28:16-20 nè Mariki 16:14-18 nè
Duku 24:36-49)

19 De kóò òmáàsì kó kuyuoku kòo tancòumbè ntíkú teciētè matè mieke, ke kpetínné yebòrè ke páá, mbè dé mēē kpéí nSifube, kè Yesu taroo kécómmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

20 Ò bēi mmemme kédeè kébenke o nou nè o píkù kè diwèlì bè pī mbè yàmè be Yiè.

21 Kè Yesu yíé kébéi nke dò: Kunaatí ndi bonè! N cice n tōnní mēē botí m me ndi tūð.

22 Ò bēi mmemme kédeè kéfuute be ñnkè ke dò: Cauténè Muyaánsààmù.

23 Di bo cīē mbè be yei mbè bo pété mecīēmme, kè di í cīē mbè be yei, mbè báá pété mecīēmme.

Yesu kpannèmè Tomaa ò í tāmè

24 Dè do s̄ nTomaa, Yesu tancòumbè kóò m̄u, bè tu wè Didimmu í dè bo.

25 Kè Yesu tancòumbè t̄bèe ò nàké ke dò: Ti yà ti Yiè.

Kè Tomaa dò: Kè n yí yà sikāũ kó yebòrè o nou ke baá n nóm̄bii, kè n yí baá n nóm̄bii o píkù m bá n tá.

26 Kè dè mm̄ke seménni òmáà kè Yesu tancòumbèe w̄te k̄tíí nkudieku mieke kè Tomaa ndè bo, kè yebòrè kpetí ke páké, kè Yesu taroo kécómmú be cuokè ke dò: Kunaatí ndi bonè!

27 Kédeè kénáké Tomaa ke dò: Youtení a nùtè kébaá a nóm̄bii yebòrè, ke baá m píkù kéntá ke bá nyī̀kù.

28 Kè Tomaa kuónko ke dò: N Yiè! N kó Kuyie!

29 Kè Yesu ò nàké ke dò: A n yàmù ke tá. Dè ñnaati bèè í n yà ke tá.

30 Yesu dòòmu tidietì péu kòo tancòumbè yà, bá ti í wàri dipátíri dii mmiεke.

31 Tii nwàri kè di bọ banté Yesu Kirisi túmè mme Kuyie mBire ké nhò tá kèpété mufòmmu.

21

Yesu benkemè omáà o tancòumbè Tiberiyati nie nnùù

¹ Kè Yesu wēte kèbenke omáà o tancòumbè Tiberiyati kó menie nnùù.

² Nte ò bè benke mèè botí omáà: Simṳ Pieri nè Tomaa bè tú wè Didimmu nè Natannayeyeri Kanaa Kadidee kó kutempē nkou, nè Sebedee kó ibí, nè Yesu tancòumbè tǎbè mabè bèdébè kè bè ntíkú.

³ Kè Simṳ Pierii bè nàké ke dò: M bo kǎte muyĩmpimmù.

Kè betǎbè dò: Ti bo nneí.

Kè bèe kǎte kényié nke buò, mbá bè í pĩ mmùmamù.

⁴ Dikūnweñni kè Yesu ñcómú menie nnùù bá o tancòumbè í nhò banté.

⁵ Kè Yesu bè beke ke dò: Bedapàmbè, di pĩ nsiyĩà? Kè bè dò: Ǿ, ti í pèté.

⁶ Kòo bè nàké ke dò: Bǎnnè mudìtìmù kubakù youú bíéké di bo pèté.

Kè bèe bǎ nkè siyĩ píe mmediè, bá bè í nna ke mù dènnení.

⁷ Kè Yesu tancòuntì ò dó wèe nàké Pieri ke dò: Ti Yiè nwe.

Kè Simṳ Pierii tì kèè ke dáátí o yaàbòrì ke yé ò do í dáátímè mùmamù, kédoroo menie mmiεke kéndèitì.

⁸ Kè Yesu tancòumbè tǎbè nkéríní nè kudabekù ke yũs muyĩndìtìmù kè siyĩ piéké. Bè do í dètirinè menie nnùù, dè do bo mmǎke métìrì tekòutè (100).

9 Kè bèe yènní káyà muháá, nkè siyĩ ãũ mu ìnkè nè pèè.

10 Kè Yesu bè nàké ke dò: Deitenèní siyĩ di pĩ nsi.

11 Kè Simṓ Pierii ta kudabekù kécũũnní muyĩnditìmù kè siyĩ diesi piéké, ke bo tekòutè nè sipísìnùmmù nè sītāāti (153), nè memme muyĩnditìmù í nkěté.

12 Kè Yesu bè nàké ke dò: Kōtenèní kédì.

Ò tancòumbè kòò mōu me nyí ndàátí kòò beke ò tú wè, bè do bantému be Yiè nwemè.

13 Kè Yesu tóónnì kétúóté pèè ké bè duó, ké bè duónnè siyĩ.

14 Kuce metāāmmè mme Yesu yānté kēbenkemè omāà o tancòumbè.

Yesu bekemè Pieri kuce metāāti ke tú: A n dōàà?

15 Bè di diì mōnnì kédeè kè Yesu beke Simṓ Pieri ke dò: Simṓ Isāā kó debire a n dō kè dè pèēté betabàà? Kòò dò: Èè n Yiè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēm̀m̀m̀ m pebí.

16 Kè yíé kòò beke kuce medérímè ke dò: Simṓ Isāā kó debire a mēnke n dōàà? Kòò dò: Èè n Yiè a yému n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēm̀m̀m̀ m pe.

17 Kè Yesu wēte kòò beke metāāmmè ke dò: Simṓ Isāā kó debire a yē nha n dōàà? Kòò dò: N Yiè, nha yému demou. Kè Pieri yèmmèe caàrè Yesu wēte koò bekemè kuce metāāmmè ke tú: A ndōàà? Kòò dò: N Yiè a yému demou, ke yé n da dómè. Kè Yesu ò nàké ke dò: Cēm̀m̀m̀ m pe.

18 N da náá móm̀muṓ nwe. A do kraá ke be ndiì mōnnì ke yiì a naàkōnfè amāà ndi, ke kōrì a dō kè. A bo kóté diì mōnnì ke ní nyuo a nou nsi kòò tōu fè nda yiì, ke da kōtenè a í dō kè.

19 (Yesu náá mmemme ke benkú Pieri yóó kú mùù kũũ mbotí nku ke déúkùnnε Kuyie nyètìrì.) Kédeè kóò nàké ke dò: N tũnne.

Yesu nàké ti Isāã kpéí

20 Kè Pierii wēēte kényà Yesu tancóuntì ò dó wè kòò kèríní, (wèè do ò beke bè yo ndii mǎnni diyentébanni kó mudii ke dò: N Yiè, we nyóó da fíté?)

21 Kè Pierii beke Yesu ke dò: N Yiè, yie ntá, o kpeti yó ndòmme?

22 Kè Yesu ò tēhéné ke dò: Kè n dó we nfòù kè n yàa wētēnèní a kpeti í bo, fí ní nni ntũ.

23 Kè de kó tináañtìi pité be cuokè, kè bè dò de kóò tancóuntì í yóó kú. Yesu me ndo í nàké Pieri ke dò wè í yóó kú, ò do yĩ: Kè n dó wè nfòù kè n yàa wētēnní, a kpeti í bo.

24 Weè tancóuntì mómumu nweè béi nde kó tináañtì, ke ti wàri, kè ti yé ti tumè timómumnti.

25 Yesu do pĩĩmu mutómumú tēmù, kè bè yē mbè bo ti wàri timou yepáte miεε, n yèmmè dò kutenkù báá pété kù bo yè dǎú ndè.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16